

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garzonă prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Mesagiul de tron.

Noul parlament din Budapesta a fost deschis Luni, săptămâna trecută, cu ceremonialul obișnuit. Deputații și magnații s'au prezentat la palatul împărațesc din Buda, unde s'a ținut mai întâi serviciu divin, apoi Monarhul, îmbrăcat în uniformă de general austriac, a citit mesagiul de tron. După terminarea acestuia muzica a intonat imnul popular.

După obiceiul parlamentar, în mesagiul de tron își comunică ministerul prin graiul Domnitorului, planurile, ce vrea să ducă în deplinire în cursul unei sesiuni dietale. La alt loc al foii spunem mai cu deamănuntul, cu ce vrea să ne fericească guvernul țării, aici vom scoate la iveală numai acele puncte, cari ne interesează pe noi Români mai mult.

De mulți ani se tot vorbește chestia schimbării administrației dela comune și comitate. Toate partidele din parlamentul unguresc au cântat de mulți ani cântecul, că administrație mai proastă ca la noi abia va mai fi în Turcia. Multe rânduri de ministrii au promis, că vor schimba-o, dar' nici unul n'a ajuns să o îndeplinească. Ministrul-preșident de-acum încă își ține de datorință să promită reforma administrativă, pe care vrea să o îndeplinească astfel, încât să se valorizeze pe deoparte voința statului cu toată puterea, iar pe de altă parte să se desvolte și o autonomie comitatensă și comunală plină de viață. Ce fel de autonomie plină de

vieată va fi aceea, unde statul se va amesteca tot în felul de până acum în toate amănunțele ei, e una din tainele nu prea ascunse ale administrației dela noi.

În mesagiul se promite contribuabililor și reforma sistemului de dare și asigurarea muncitorilor, două legi menite să îndulcească inimile amărâte ale celor ce din sudoarea lor poartă povara susținerii statului.

Altă chestiune, care ne privește mai de aproape, e cea a imigrării și emigrării. Sub imigrare se are în vedere puhoiul jidovesc galițian, care a infectat comitatele din nord-ostul Ungariei. Regularea imigrării se va face de sigur după poruncile, ce le vor dicta marii rabini din Budapesta. În ce privește emigrarea, ea nu va putea fi oprită, până nu se va oprî sărăcia, care cuprinde cercuri tot mai largi la toate popoarele din Ungaria. Cu aceea, că se va stabili la granițe o puternică poliție de stat, nu se va vindeca răul.

De o importanță deosebită pentru biserica națională unită este organizarea autonomiei bisericei catolice și în legătură cu aceasta sistematizarea congruei pentru preoții catolici de amândouă riturile potrivit articolului de lege XIV. din 1898. Lupta pentru autonomia bisericească e veche în biserica română unită și va trebui, ca și până acum, desfășurarea tuturor forțelor fruntașilor ei, ca ea să fie dusă la bun sfârșit.

În fine, în mesagiul actual se promite regularea radicală a colonisărilor și a parcelării practice a pământului. Chestia colonisărilor a fost de multe ori tractată în coloanele foii noastre. E știut

adecă, cum guvernele patriei, pătrunse de dorul de-a ajuta pe terenul economic numai una dintre naționalități, au început de mai mulți ani să colonizeze Maghiari din Ungaria și Sécui din Transilvania parte pe bunuri erariale, parte pe pământuri cumpărate și dela Români. Scopul acestor colonisări e pe deplin cunoscut și noi încă am indicat în mai multe rânduri modul, cum trebuie să luptăm, ca el să nu se realizeze, cel puțin nu în măsura dorită de dușmanul economic. Colonisările făcute până acum n'au dat rezultatele dorite, de aceea ministrul Darányi are gata un proiect nou de lege despre colonisări, pe care-l va prezenta în curând dietei. După măsurile, ce va cuprinde, vom trebui să luăm și noi măsurile noastre.

Acesta ar fi programul de muncă al guvernului. Pentru noi, cari nici nu suntem reprezentați în dietă, bine nu putem aștepta.

„Congregația comitatului Arad. La ședința congregației comit. Arad, ținută Luni, membrii români au luat parte în număr considerabil. În decursul desbaterii raportului, prezentat de vicespan, au luat cuvântul d-nii: M. Veliciu, Dr. St. C. Pop, Dr. I. Suciș și I. Russu-Șirianu, accentuând toate chestiunile de interes și pentru Români. La punctul, care amintește despre alegerile parlamentare, dl Veliciu spune, că libertatea alegerilor există numai pe hârtie, dovadă e, că partidului național român nu i-s'a dat puțința să iee parte la alegeri; ordonanțele lui Hieronymi sînt încă în

FOITA

Poesii populare despre

Avram Iancu,

adunate și publicate de Simeon Fl. Marian, membru al Academiei-Române. Suceava, 1900. (Preț 1 leu 30 bani).

Abia trecuse furtuna anului 1848 și un anonim destul de isteț, care urmărise și manifestările literare din revoluția Românilor transilvăneni, publică în „Foaia pentru minte, inimă și literatură” un articol cu titlul: Cântece populare românești (1849, nr. 11, p. 87—88). Anonimul susține că și cântecele de origine literară devenite populare sînt „cântece populare” și că și ele trebuie să figureze în colecțiunile ce se fac. El culosese chiar vre-o trei „din câte până acum nu se tipăriseră”. Și anume, unul

din acelea se numește al Iancului, al cărui text ni-se împărtășe așa. Textul îl vom reproduce și noi după foaie. Într'o notă se mai zicea despre acest text: „Unii în locul numelui lui Iancu puneau pe Dragoș, reîntemeietorul statului Moldovei; noi nu ne-am putut explica această schimbare. Autorul cântecului, de cumva mai e în viață, ar fi dator cu această explicațiune. Aria se pare că e din opera „Tancred”; însă ce ne pasă, că s'a naturalizat cu totul”. De aici reese, că și la 1849 numai unii, deci o minoritate, mai cântau de Dragoș, ceilalți Români ardeleni cântau toți de Iancu.

Autorul necunoscut era spătarul Constantin Negruzzi. Negruzzi scrisese mai de mult această doină (Scrieri, II, p. 23) și anume nu în Maiu 1848, cum se zice în scrierile lui (II, p. 25), ci pe la sfârșitul lunii Noemvrie a anului 1838, cum spune în acelaș an într'o scrioare despre doină căminarul Iordache

Mălinescu. Mălinescu publică și scrioarea cu care Negruzzi îi trimisese trei doine și în care-i spusese că le-a făcut „din fugă”. Scrioarea lui Mălinescu și aceea a lui Negruzzi s'au publicat deodată cu doinele în „Foaie”, la 1842 (nrul 13, p. 97—100). Este deci lămurit, că scriitorul dela 1842 al „Foi” nu mai știa ce se publicase în ea la 1842 și ceea ce ne interesează aici, că „Foaia” a fost drumul, pe care marșul lui Dragoș a trecut mai întâi la cărturarii români peste munți, dela care, transmitea adu-se asupra lui Iancu, s'a scoborit în popor. De vre-o 10—15 ani eu cel puțin nu am mai auzit nici-odată cântându-se marșul acesta despre Dragoș, ci numai despre Iancu. Devenise cu totul „al Iancului”.

Marșul lui Dragoș în ediția scrierilor lui Negruzzi nu mai este tocmai marșul dela 1838. Autorul și-a modificat textul scris pe fugă.

Marșul lui Iancu modifică firește pe cel dela 1838. Eată acest marș, în

„cează contra ac-
te nelegale și declară,
Românii vor continua să țină cu
stăruință la programul partidului no-
stru național, și câtă vreme va fi nu-
mai un Român, partidul național nu-
'i desființat, ci principiile lui trăesc
adânc în inimile noastre?

„Tribuna“.

Intâlnire de suverani în
Viena. Din Berlin 'i-se telegrafează
lui „Neues Wiener Journal“, că
în decursul luni Noemvrie Carol,
Regele României, va avea o intâlnire cu
regele Greciei, în Viena, unde vor în-
cheia desevirșit alianța româno-
grecă.

Aceasta va dovedi pe deplin gru-
parea statelor neslave din Balcani în-
tr'o alianță sub egida monarhiei au-
stro-ungare.

Mesajul de tron, cu care au fost des-
chise ieri corpurile legiuitoare ungare din partea
M. Sale în castelul din Buda, este cam de ur-
mătorul cuprins:

Sunt de rezolvat chestii de impor-
tanță. Intre ele e de remarcat chestia
situației economice, care are lipsă de-o
regulare mai stabilă, pe basa unui pac
reciproc, echitabil.

Asemenea e de însemnătate sta-
bilirea contingentului de recruți, în ca-
drul sistemului de apărare al țării.

Proiectul de lege despre afacerile
casariatelor și esactoratelor comita-
tense are de scop a simplifica admi-
nistrația în interesul contribuenților.

Chestia imigrării și a emigrării este
o problemă de rezolvat urgent. Ase-
menea va preocupa pe guvern și cor-
purile legiuitoare reforma administrației,
legea de mine, regularea valutei, între-
girea venitelor preoțești și situația ne-
favorabilă a economiei rurale, a indu-
striei și comerțului.

Obiectul îngrijirii va fi îmbunătă-
țirea stării amloiașilor de stat. Gu-
vernul va prezenta un proiect de lege,
în sensul căruia se vor urca lefurile,
incepând cu amloiașii mai inferiori.

Pe terenul justițiar procedura ver-
bală și directă va forma un obiect de
preocupație.

E de sperat, că proiectul noiei
proceduri penale militare va fi presen-
tat tot în sesiunea aceasta.

În fine Monarchul exprimă speranța,
că corpurile legiuitoare cu sirguintă ne-
întreruptă vor îndeplini muncă rodnică.

După aceasta membrii casei magnaților și
deputații s'au rentors în salele de ședințe, unde
s'a dat cetire de nou mesajului.

DIN LUME.

Puterile și chestiunea orientală.

După o știre recentă din Paris,
Francia vrea să inițieze o consultare
comună a puterilor pentru o eventuală
acțiune, prin care să silească pe Sultan
la punerea în aplicare a reformelor pre-
văzute în contractul dela Berlin în pri-
vința Macedoniei și Armeniei. Se crede,
că toate puterile vor adera la acest
plan.

Chestiunea anexării Cretei la Gre-
cia a făcut un însemnat pas înainte
Rusia a părăsit obiecțiunile, ce le ridi-
case contra anexării, fără de-a fi luat
însă inițiativa pentru aceasta, după-cum
se avonise.

Manjuria.

Lui „Standard“ 'i-se telegrafează
din Șangai următoarele: În conven-
țiunea privitoare la Manjuria, asupra că-
reia au pertractat ambasadorul rus și
Li-Hung-Ciang, s'a declarat Rusia in-
voită să redea Chinei provinciile Liao-
tong, Kirin și Haitung-Yang, situate
dela râul Sungari spre nord. China pro-
mite a încrede Rusiei paza liniei ferate
Șanhaicvan-Niucivang. Rusia e gata să
evacueze Șenchirgul încă în cursul ace-
stui an, Chirin și Haitung-Yang în curs
de doi ani. Pentru instruirea trupelor
lui Ceng-ci, generalul Tatarilor din Muc-
den, se vor angaja oficeri ruși. — Con-
dițiunile acestea sunt pentru China așa
de favorabile, încât foaia engleză crede,
că trebuie să mai existe o învoială, care
se ține secretă.

Viceregii din provinciile sudice ale
Chinei au protestat în mod energic con-
tra pactului ruso-chinez referitor la
Manjuria. Drept răspuns, împăratul chi-

nez le-a pus întrebarea, că ce mijloace
recomandă pentru combaterea Rusiei și
întru-cât sunt prospecte, că Anglia și
Japonia va spriginți China în lupta ei
contra Rusiei? Întrebarea conține deja
răspunsul: Manjuria va fi a Rusiei.

Fiind interesele Japoniei foarte
amenințate prin această convenție, gu-
vernul japonez se pregătește să facă un
protest energic la guvernul chinez.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Din Laurenzo-Marquez se vestește că
Burii au surprins mai multe posturi en-
gleze în Țeara-Svasi, făcând mai multe
sute de prizonieri. După-ce le-au luat ar-
mele, muniția și o parte mare de
proviant, 'i-au pus eeară în liber-
tate.

Casa consulului englez din Lau-
renzo-Marquez e păzită de gardiști por-
tughezi, la cari se adaug noaptea și pa-
trule de cavalerie. E teamă de un
atentat contra lui.

Din 4 l. c. serviciul de poliție în
portul portughez îl îndeplinește o co-
rabie engleză de răsboiu, care are să
împedee contrabanda cu articole de
răsboiu.

Înainte de consiliul de ministrii,
ce avea să se țină alătăieri, Salisbury
a fost chemat la regele, cu care a con-
ferat timp îndelungat.

Propunerea Burilor, ca tribunalul
de arbitrii din Haga să iee o hotărîre
în privința chestiei Africeei-de-sud, va fi
desbătută în proxima ședință a consi-
liului administrativ al acestui tribu-
nal. Ședința se va ține probabil pe la
mijlocul lui Noemvrie.

Perderile Englezilor în decursul
luni Septemvrie sunt: 98 oficeri și 2710
soldați. Perderile totale de până acum:
837 oficeri și 21.452 soldați. Afară de
acestia s'au rentors acasă 2483 oficeri
și 50.840 soldați — probabil pentru-oă
s'au dovedit incapabili de a lupta.

În timpul din urmă Englezii nu
mai avuseră ciocniri cu trupele lui De
Wett, din care causă foile engleze răs-
pândiseră pentru ele imbucurătoarea
veste, că viteazul generale mort. Știrea
aceasta e falsă, căci De Wett trăește și
în curând le va arăta Englezilor că se
bucură de o sănătate perfectă.

care tipărim spaționat modificările intro-
duse de necunoscuții transilvăneni, cari
'l-au popularizat. Ele sunt puține:

Astăzi cu bucurie
Românilor veniți,
Pe Iancu în câmpie
Cu totii-l însoțiți,
Spălați armele voastre
Cu grabă s'alergăm,*)
Din câmpurile noastre
Pe dușman s'alungăm.
Marte zeule,
Mare bravule,
Cu noi să fii.
Tu însoțește
Și însuflețește
Pe ai ței fii.

Optzeci de oi despoaie
Și prin frigări le pun;
De fluier de cimpoaie
Pădurile răsun.

*) Într'un manuscris de la 1350 (Academie
nrul 690), scris în Transilvania, găsesc aici
varianta:

De șolduri le legați
Din câmpurile noastre
Pe varvari s'alungați,

Românii se așează
Pe lâng'un mare foc
Și Iancu ospetează
Cu dinșii la un loc.

Marte zeule ș. a.

Sunt gata, stau cu totii
Să plece la isbânzi,
Să prigonească hoții
Să capete dobânzi.
Iancu merge 'nainte
Pe-un cal cu ager curs
Și peste 'mbrăcăminte
Poartă-o piele de urs.

Marte ș. a.

Eată voiogi porniră
Românii cei voinici
Ca lanțuri se înșiră
Pe-a dealului poteci,
Nevestele cu jale
Privindu-'i lăcrămând
Îi auzia prin vale
Cum se ducea cântând.

Marte ș. a.

Esemplul acesta de popularizarea
unei doine literare este de sigur înte-

resant. Doina aceasta nu se află în
colecțiunea de față a dlui Marian care
nu împărtășește, precum se vede, pă-
rerea anonimului folclorist dela 1849.
Chiar neîmpărtășindu-o, era totuși bine
să profite de privilegiul rar de-a publica
o astfel de colecțiune de cântece rela-
tive la un singur erou și să ne deie cel
puțin într'un apendice toate cântecele
de origine literară, cari s'au popularizat
pe numele lui Iancu și care azi merită
numirea de cântece populare. Stăruind
asupra soartei ce a avut-o marșul lui
Negruzzi, am voit să arăt, că aceste cân-
tece nu au numai importanța de-a fi
servit de expresie sentimentelor unor
oameni, cari nu aveau încă poezi buni
în mijlocul lor.

Revenind la colecțiunea dlui Ma-
rian, putem constata, că cele mai fru-
moase poezii sunt acelea, cari transmit
asupra eroului modern motive vechi și
bine cunoscute din mai toate colecțiile
noastre și une-ori și străine, cum este d

SCRISORI.

Instalare de preot.

Lăpușnic, Octombrie 1901.

Cât de mare ne-a fost durerea și întristarea, când am văzut că, comuna noastră Lăpușnic a rămas văduvită de persoana fostului nostru preot Iosif Șuiagă, atât de mare și nespūsă bucurie și plăcere aflăram în ziua de Duminică (7/20) când văzurăm că comuna noastră acum ear' din nou 'și-a căpătāt în persoana mult așteptată și dorită a lui Emanuel Șuiagă, pe omul, care credem că va fi luminătorul nostru, ca să înaintăm în cultură și dragoste către D-zeu și către deaproapele.

În Duminica trecută s'a făcut introducerea respectivului paroh în parohie prin domni protopresbiter Iosif Morariu și preotul Petru Hadan, fostul nostru administrator cât timp comuna noastră a fost văduvită. Duminică dimineața s'a început serviciul divin la sfârșitul căruia Prea Onor. domn protopresbiter prin o vorbire frumoasă prezentă poporului de păstor sufletească al lor pe Emanuel Șuiagă și atrage atențiunea poporului, că dacă poporul 'și-a pus încrederea în persoana lui, atunci și el are dreptul să primească dela ei spriginul și ajutorul recerut; căci sarcina pusă pe spatele lui numai atunci o va putea duce în deplinire, când va fi ajutat și de popor la toate lipsese și necazurile din comună. La sfârșitul vorbirii predă dl protopresbiter în mâna noului paroh cheia bisericii și sigilul, și îi zice: de aci înainte servești în casa Domnului și vei fi păstor sufletească poporului tău și luceașer în mijlocul poporului.

În urmă începe parohul nostru Emanuel Șuiagă cu niște vorbe blânde și frumoase și mulțumește poporului pentru încrederea pusă în dînsul și le cere ajutorul și afacerile comunei bisericești. Mulțumește dlui protopresbiter pentru ostenele făcute pentru dînsul.

Isprăvindu-se toate acestea după voea lui Dumnezeu, întreg poporul fără excepțiune a fost invitat la un fel de cinste și omenie, făcându-se o masă comună la care toți 'și-au manifestat bucuria și plăcerea față de noul preot.

Un »parliamentary paper« (raport oficial) al guvernului englez comunică, că în Septembrie au fost în castre prizonieri 17.070 bărbați, 38.022 femei și 54.325 copii buri, la olaltă 109.418 persoane. Din acestia au murit 119 bărbați, 328 femei și — 1954 copii. Adăugând datele cuprinse în celelalte rapoarte oficiale publicate până acum, se vede, că din 1 Iunie, a. c. până acum au murit din 54.326 băieți și fete de-ale Burilor 5209!

Anglia a plătit până acum 67.450 lire engleze despăgubiri pentru suferințele statelor străine, păgubiți în războiul din Africa-de-sud.

În 30 Octombrie st. n., a fost în Londra un consiliu ministerial de trei ore. Obiectul a fost războiul din Africa-sudică. Consiliul a decis, că războiul nu se poate termina, decât cu *subjugarea totală a Burilor*. De aceea lordul *Kitchener* va fi spriginit, ca să poarte războiul cu mai mare energie.

În Moscova a fost ieri un mare meeting în favorul Burilor. Consulatul englez a fost bombardat cu petri și pe pereții lui s'au lipit placate, cu inscripția:

»Dumnezeu să bată pe Englezi!

»Blăstemat să fie Chamberlain și Rhodes!»

Știri mărunte.

»Tribuna« din Roma spune, că Anglia și Brasilia au rugat pe regele Victor Emanuel să primească a fi arbitru în neînțelegerile pentru statorirea graniței între posesiunile engleze și brasiliene.

Muncitorii din câteva porturi ale Belgiei și Olandei au decis să boicoteze corăbiile comerciale engleze.

Guvernul spaniol are o poziție grea față de episcopatul din cauza, că n'a permis stabilirea călugărilor eșiși din Franca. Vaticanul cere favoruri nouă pentru biserică, indicând, că implinindu-se cererile lui, va ține în frâu pe Carliști.

În Tașkend (Asia-centrală) au început construirea liniei ferate către Orenburg. La sârbirea începerii a asistat ministrul rus de război, Curopatchin, guvernorul general și un reprezentant al emirului din Bocara.

Valiul din Ianina a arestat 4 bei musulmani, între cari și un anumit Iusuf-Pașa, acusați, că ar intenționa schimbarea regimului.

e. dragostea codrului pentru viteji și calul care se întoarce acasă fără eroul ce moare departe (Vezi Sora Iancului, Murgul și Ilinca, Murgul supărat). Un alt motiv vechiu este fuga domnilor, cari fug fără păpuși, ca și dușmanii lui Horia.

Invențiunea modernă este mai puțină și nu-i caracterizată nici prin nesfârșita energie metaforică a poeziei vechi. Totuși găsim mult sentiment și în situațiile nouă, descrise foarte repede și sugestiv d. e.:

Dragă Teara-Oltului,
Câte luni
Atâtea cruci,
De-a dragul să te tot duci,
Ear' Teara-Ardealului
Câte luni
Atâtea furci,
De urit să nu te duci!

Elementul mitic este simplu de tot. Dar' nu-i neinteresant, deși apropierea timpului trebuia să fie în mod firesc o pedecă pentru dezvoltarea acestui ele-

ment. După aceste cântece lumea are pace numai câtă vreme Iancu este în fașe. Crescând mare s'a sfârșit cu pacea. El are păr galbău. El jură Împăratului pe un inel care are multă putere și este de mare folos celui ce-l poartă. Alte-ori Iancu este însuși împărat, ca și bietul general Puchner de altfel. Sabia lui Iancu este lungă de trei coți. Eroul umblă des travestit, une-ori se face baci, alte-ori chiar și Ungur. Are și nevastă, dar' nu are copii. Nevasta-i rea, căci Iancu e sigur că murind îl va jeli

Cu rochii albe de giolgiu
Și peană roșie 'n conciu!

și de aceea, murind nu-l lasă ca moștenire, decât ce nu-i al lui:

Cărarușă și coastă
Și câmpul cu florile,
Țările, popoarele...

Alte-ori Iancu are o drăguță, la care-și mină murgul lupește și iepurește:

Dorim din inimă, ca bunul Dumnezeu să ajute preotului nostru, ca munca lui să fie spre binele poporului ce păstorește. Filip.

Afganistanul și locuitorii lui.

După-cum știu cetitorii noștri, în Afganistan s'a întâmplat de curând o schimbare de tron, murind emirul Abduraman și urmându-i fiul lui cel mai bătrân, Abibula. Nici acum nu se știe cu siguranță, că e liniște sau ba în țeara aceasta, căci știrile, ce vin de-acolo se contrazic. În țările despotice din Orient ori-ce schimbare de tron e împreună de regulă cu o revoltă, care de multe-ori trece și dincolo de marginile statului cu pricina. O astfel de țeară e și Afganistanul și emirul din Cabul domnește ca un despot, deși nu se poate zice, că e stăpân absolut. Aceea-ce numim noi »Afgani« nu e o națiune unitară, ci un conglomerat de mai multe seminții deosebite, cari nu se căsătoresc între sine și țin cu tărie fiecare la limba și obiceiurile lor. Afganii în înțeleș mai strîns sînt rassa dominantă între aceste naționalități, dar' și asta numai dela anul 1750 încoace. Celelalte seminții își păstrează însă până astăzi cu cea mai mare îngrijire independența lor și emirul e silit să se pună totdeauna în conștelegere cu ele, îndeosebi cu viteza seminție a Duranailor. Spiritul acesta de independență nu se manifestă numai în raporturile semințiilor cu emirul, ci și în lăuntru acestora. Mai tare ese la iveală la poporul Iusufzailor, care locuște în ostul țării. Acestia nu suferă nici o căpetenie mai mare peste întreaga lor seminție, ci fiecare comună își alege o căpetenie, cu care se sfătuește asupra daraverilor lor.

Nimic nu e mai caracteristic pentru Afgani ca porneala aceasta spre independență. Ei sînt un popor iubitor de libertate, mândri pe libertatea lor personală și națională. Și ei și știu să 'și-o păstreze. Din timpuri străvechi au fost soldați viteji și — tâlhari îndrăzneți. Pușca și cuțitul cel lung nu-l părăsesc pe Afgan nici odată și pe cal e ca acasă. Afganul e mare, svelt și puternic, fața e prelungă și cu trăsuri

Că ne-așteaptă cu mâncare,
Cu buză de sărutare.
Mie-mi dete flori din sân
Și ție porții de fân!

În această lume de idei naive și duioase cad din când în când și stropi supărători de poezie »cultă«, vreau să zic având originea evidentă în clasele mai culte ale poporului, d. e.

Nu, nu, nu, iobagi n'om fi
Ci-n mărire vom muri!

Față-n față cu acest vers despre mărire, adaos de cine știe ce popă, ce dascăl, ce pedagog, să cetim această elegie realistă a Moșului sărac:

Până fu Iancu-n domnie
Măncam pită ca-n câmpie.
De când Iancu s'a lăsat
Ear' măncam mălaiu uscat.
Iancu cu fluier de vie
Ne scoase din iobăgie,
Iancu cu fluier de soc
Umplu țeara cu noroc.

aspre, părul din barbă și de pe cap negru, ochii mari, negri și strălucitori, tot semne, că nu sunt un popor, care să poată fi ușor supus, ceea-ce au simțit-o și Rusul și Englezul.

Mult contribuie la firea aceasta a lui și natura țării. Afganistanul e peste tot o țeară muntoasă, foarte sălbatică. Din Pamir, «coperișul lumii», pornesc ca dintr'un centru șirurile uriașe de munți, cari străbat și încunjură țeara în toate direcțiunile. Patru din cinci părți ale țării sunt acoperite cu munți înalți, cari în partea dinspre nord sunt acoperiți cu păduri, ear' în cea de câtră sud sunt stânci goale. Multe din virfurile lor ajung până la o înălțime de 15 000 urme și sunt acoperite cu gheață vecinică. Printre aceste masse uriașe de stâncă duce drumul, care de multe-ori așa e de strimt, încât abia se mai poate vedea o fâșie îngustă din cerul albastru.

Capitala Afganistanului e *Cabul*, o fortăreață întărită și dela natură și de un zid provăzută cu turnuri. Casele sunt înalte, făcute din cărămizi și au coperișele plane. Stradalele sunt înguste și necurate. Singuraticile despărțiminte ale orașului sunt despărțite unele de altele prin ziduri, așa că dintr'unul într'altul nu poți ajunge fără prin niște porți, cari se închid noaptea. Un contrast frumos cu aceasta icoană posomorită a orașului formează șesul din apusul Cabulului, care e străbătut de riuri de munte și acoperit cu verdeață. Al doilea oraș al țării e Candahar, odinioară un centru de cultură, astăzi mai mult o grămadă de ruine. În apropiere de el se află ruinele Alexandriei, oraș întemeiat de Alexandru cel-mare.

Afganii au unele obiceiuri, cari îi deosebesc de alte popoare mohamedane. Așa par a fi singurul popor mohamedan, care are despre femei ideile, pe cari le au popoarele culte europene. Și Afganul trebuie să plătească o sumă de bani pentru mireasa lui, dar' oasătorile se fac de regulă din dragoste. Afganele sunt în general foarte frumoase și gingașe. Influența bogăției se vede de altminteri și la ei. Afganii bogăți trăiesc în poli-gamie, dar' se și cunoaște influența acestui sistem imoral și la femei și la bărbați.

Caracterul lui Iancu este și în poezia populară, ca și în viață: hotărît, îndrăzneț, mândru și generos. A-l cerceta și a-l simți este o faptă, pe care multă românie va ține s'o săvârșească. De aceea suntem încredințați că ea va profita de colecțiunea d-lui Marian, care ne dă un material bogat de 76 de poezii, cu variante cu tot.

Colecțiunea d-lui Marian este foarte completă. Până acum cel puțin eu n'am putut constata decât lipsa unui singur cântec. Câteva versuri din el se găsesc însă la pag. 20—21. Acest cântec a fost publicat de un domn L. Pușcariu în «Informațiunile politice, literare și comerciale», ziar care apărea la 1870 în București. (Vezi nr. 185 din 20 Decembrie) E următorul:

(Costa)

Pe șesul Feleagului
Paște murgul Iancului

*) Kossuth. Nota lui L. P.

Afganii au, în asemănare cu alte popoare din Asia, o cultură înaintată. Mai în fiecare sat se află un mulah, care instruează pe copii în cetire, scriere și religione. La această instrucție iau parte și fetele. Și cunoștințele de limbă ale Afganilor sunt însemnate, vorbind foarte mulți dintre ei și limba persiană, între cei mai fruntași sunt și cunosători ai limbii engleze sau franceze.

Despre originea poporului afgan discută și acum învățații. Un Englez, Bellew, susținea, că Afganii s'ar trage din Jidani duse în robia Babilonului, ceea-ce însă nu se poate adevăra, nefiind limba lor de loc semitică, ci mai mult indică cu mult amestec de elemente iranice. Mohamed a numit limba afgană «limba iadului», și într'adevăr ea e cât se poate de aspră.

Afganii sunt unicul popor de seamă, care desparte Rusia de India-engleză și și până-când își vor păstra firea lor și îndăosebi dorul de libertate, ciocnirea între cei doi rivali va fi încă aminată.

„Călimdarul Poporului“

Continuăm a arăta cuprinsul «Călimdarului Poporului» pe 1902.

Partea literară.

Pe cât de folositoare și prețioasă este partea primă, calendaristică, pe atât de minunată este partea a doua, literară.

În fruntea ei se află o prea frumoasă ilustrație, prima în șirul ilustrațiilor: *Școala elementară din Buzău*, (România).

Textul se începe cu «*Cele zece porunci ale Românilui*», după care se dă o descriere din luptele naționale pentru neatarnarea României, din luptele dela *Grivița*, după poetul și scriitorul nostru *G. Coșbuc*. Aici cetitorul află frumoase exemple de vitejie și jertfire românească.

După o poezie și o glumă urmează portretul și biografia generalului *Candiano-Popescu*, răposat anul trecut și care a jucat un rol viteaz la *Grivița*.

Impărăteasa înțeleaptă este o poveste de vestitul scriitor-povesteaș, *Dumitru Stăncescu*, la sfârșitul căreia dăm de o frumoasă icoană, care ne înfățișează *monumentul vânătorilor din*

Ploesti, vestiți și acestia în războiul de neatarnare al României.

După o glumă în poezie (Ungurii din *Ujfalău*) și o alegorie, urmează icoane de biserică românești și apoi o minunată poezie rugăciune: *Domnului să ne rugăm!* de Octavian.

Un alt articol, plin de învățături pentru popor este: *Băncile noastre și împrumuturile sătenilor*, în care dl *Vasile C. Osvadă* dă povește folositoare pentru aceia, cari se împrumută dela bănci.

După aceasta dăm o frumoasă ilustrație: un Român voinic, cu furca în mână (port național). După o glumă și a doua poveste (Papa care știe carte), urmează cea mai frumoasă ilustrație a Călimdarului, portretul vrednicului nostru bărbat național, *Dr. Teodor Mihali*, cu biografie.

Un alt portret frumos este al învățatului nostru *Floriaa cav. de Porcius*, care urmează după o schiță despre istoricul Călimdarului.

Răvașul nostru cuprinde ca de obicei întâmplările de peste an, împărțite în capitole după felul lor. Răvașul este, cum am zice, o foaie constatătoare din un număr, în care se însiruesc faptele și întâmplările unui an, ale noastre, din patrie și din lumea mare.

Răvașul se estinde pe vre-o două coale de tipar des. Prin el găsim portretele lui *Crispi*, ministru italian, mort anul trecut, *Krüger*, presidentul Burilor, *Mac Kinley*, presidentul din America.

După Răvaș mai urmează: alte bucați literare, poezii populare, sfaturi și povește economice, între cari amintim articolul *Buscătăria țeranului*, de d-na *Ana Florea*, învățătoare, un articol de mare preț pentru țeranele noastre.

Între glume amintim gluma ilustrată: *Păscăitorul bătut* (2 chipuri).

Călimdarul se sfârșește cu *tîrgurile* și apoi cu inseratele, cari încă sunt vrednice de citit.

Acesta e pe scurt cuprinsul «*Călimdarului Poporului*» pe 1902, pe care îl recomandăm tuturor, fiind cel mai bun și mai frumos călimdar și totodată — cel mai ieftin.

Infrănat și înșelat

Și de bătaie gătat.

Iancu din gură că-mi grăia:

— Aideți, feciori, după mine,

Să punem Ungurii bine!

Voi că Clujul le-ți vedea

Și de voi că n'a scăpa!

Stați pe loc și vă 'narmați

Și Clujului foc să-i dați!

Să luăm tunuri de fag,

Să intrăm în Oluj cu drag!

Să luăm hubițele**)

Să trecem granițele!

Frunză verde de lămâe

Nici Ungur să nu rămăe!

Căci Coșgia cu 'mpărătia,

El 'și-a perdut lefteria!

Impărăția a lăsat

Și s'a pus porcar la sat!

G. Bogdan-Duică.

***) Tunuri cu cari aruncă boambe aprinzătoare, fulminante. Nota lui L. P.

Poesii populare.

Din Sibiu.

Culese de Teodor Itoafă, sergent.

Foaie verde mărăcine

Mă duc mândro dela tine,

Nu mă duc de lucru greu

Mă duc de uritul tău,

Nu mă duc de lucru mult,

Dar' mă duc că te-am urit,

Nu mă duc de lucru mare

Dar' te-am urit mândro tare.

Foaie verde din răzoare

Am o mândră ca 'și-o floare,

Când se duce în sezețoare

Pune furca 'n chiutori

Și sărută la feciori.

Foaie verde floricioă

Am o mândră mititică,

Cu glasul de turturică,

Ea se sue pe opincă

Și-mi dă gurița de frică.

Românii în municipii.

In Selagiu.

Din comitatul Selagiului ni-se comunică, că alegerea membrilor municipali s'a tăcut în 17 l. c. Frunțașii au luat de cu vremea dispoziții, fie ca să aleși și Români. Alegătorii români s'au purtat în mod vrednic.

In comitatul Sibiului.

Din publicațiunea vicecomitetului din comitatul Sibiului, referitoare la alegerile municipale, estragem următoarele :

Comitetul municipal al comitatului Sibiului a decis în adunarea sa generală din 7 Octomvrie a. c. sub nr. 388, pe baza alineii a 2-a a §-lui 34 al art. de l. XXI. din anul 1886, că locurile acelor membri aleși ai comitetului municipal, cari prin moarte sau abdicere au eșit din comitet și al căror mandat expiră cu finea anului 1901, să se întregască prin alegere, care se va efectui în 6 Noemvrie 1901 st. n.

Ales are să fie în diferitele cercuri următorul număr de membri :

În cercul electoral I. al orașului Sibiului sunt de a se alege 9 membri, și anume 8 pe 6 ani, 1 pe 3 ani.

În cercul electoral al II-lea al orașului Sibiului sunt de a se alege 7 membri.

În cercul electoral al III-lea al orașului Sibiului sunt de a se alege 7 membri.

În cercul electoral I. al orașului Sas-Sebeș sunt de a se alege 4 membri.

În cercul electoral al II-lea al orașului Sas-Sebeș sunt de a se alege 3 membri.

În cercul electoral cercul preteritorial Sebeș sunt de a se alege 3 membri.

În cercul electoral Mercurea sunt de a se alege 6 membri, și anume 5 pe 6 ani, 1 pe 3 ani.

În cercul electoral Seliște sunt de a se alege 4 membri.

În cercul electoral Cristian sunt de a se alege 4 membri.

În cercul electoral Cisdădie sunt de a se alege 5 membri, și anume 4 pe 6 ani, 1 pe 3 ani.

În cercul electoral Slimnic sunt de a se alege 5 membri.

În cercul electoral Gușterița sunt de a se alege 5 membri.

În cercul electoral Bradu sunt de a se alege 6 membri, și anume 5 pe 6 ani, 1 pe 3 ani.

În cercul electoral Nocrich sunt de a se alege 7 membri, și anume 6 pe 3 ani, 1 pe 3 ani.

În sensul §-lui 39: XXI. din 1886, alegerea se va începe în ziua mai sus amintită la 9 ore dimineața și se va fini tot în aceea zi la 4 ore după amiază.

Spre orientare se mai aduce la cunoștință, că se țin :

a) de cercul electoral Sas-Sebeș comunele: Deal, Cacovița, Căpâlna, Călnic, Lancrăm, Laz, Loman, Pianul-superior, Petrifalău, Răhău, Rechita, Sebeșel, Șugag, Săsciori, Pianul-inferior, Strugari, Jina, Reși;

b) de cercul electoral Mercurea comunele: Dobârca, Cărpiniș, Apoldul-inferior, Apoldul-superior, Amnaș, Poiana, Rod, Luduș, Gârbova, Mercurea, Topârcea;

c) de cercul electoral Seliște comunele: Aciliu, Galeș, Gurariului, Cacova, Mag, Orlat, Poplaca, Reșinari, Săcel, Seliște, Sibiul, Tilișca, Vale;

d) de cercul electoral Cristian comunele: Cristian, Șura-mică, Rusciori, Turnișor;

e) de cercul electoral Cisdădie comuna: Cisdădie;

f) de cercul electoral Slimnic comunele: Șura-mare, Hamba, Slimnicul și Ruși;

g) de cercul electoral Gușterița comunele: Bungard, Cașolț, Gușterița, Mohu, Noul-săvesc, Roșiș, Daia;

h) de cercul electoral Bradu comunele: Sebeșul-inferior, Sebeșul-superior, Boița, Sadu, Avrig, Bradu, Cisdădioara, Porcești, Racovița, Șelimbăr, Tâlmaci, Tâlmăcel, Vestem;

i) de cercul electoral Nocrich comunele: Alțina, Bendorf, Vurpăr, Ilimbav, Glimboaca, Fofeldea, Hösman, Chirpăr, Cornățel, Nocrich, Marpod, Nucet, Săsași, Săcădate, Țichindeal.

Învțătorii la Blaj.

(Urmare și fine).

Altcum adunarea a știut afla mijloacele de leuire, rămânând numai ca biroul central indemnizat să le aplice, să nu întârzie nici un moment. Tre-când și peste această greutate putem zice apoi că reuniunea a trecut peste greutatea începutului, cari atât de mult durează la noi Români în ori-care mișcare. Reuniunea lucră în stil mare, revărsând lumina ei mai mult asupra învțătorimii, dar' despărțemintele, prin cari trebuie să trăească și să se manifesteze reuniunea noastră, stând în contact nemijlocit cu poporul, razele de lumină emanate de sus trebuie să le împartă poporului. Ear' dacă vede poporul, că ne apropiem cu dragoste de el, câștigându-i încrederea, putem fi siguri, că reuniunea ar câștiga zeci de mii de membrii ajutători. S. e. Despărțemintul în care mă aflu eu, are numai 13—14 învțători, dar' are și membrii fundatori și sute de membrii ajutători. La adunările generale totdeauna a fost reprezentat prin 5—7 delegați; ear' adunările despărțemintului sunt adevărate sărbători în mijlocul poporului.

Fără îndoială avem câteva despărțeminte-model. Dar' numai câteva!

Ear' la adunarea generală din estan ne-am revăzut cei din câteva despărțeminte, 70 la număr, cari într'o zi și jumătate părea că numai finim cu censurarea rapoartelor (să nu zic: restanților).

Și totuși afirm, că însuflețirea adunării creștea din moment în moment. Cu deosebire admiram paciența și dragostea arătată a Ilustrilor bărbați încărungiți într'ale școalei: domnii Muntean și Bardosy, cari păreau că întinerec în mijlocul nostru.

Trecând peste discuțiile încordate, cari ne-au răpit 3 ședințe, căutând mijloacele pentru a introduce disciplina în sinul reuniunii noastre în toată forma, — s'au mai luat și alte hotăriri:

Aceea ca să rugăm pe Veneratul consistor a interveni la înaltul ministru a) pentru a da învțătorilor archidiece-sei dreptul de a pute călători cu bilet

„Tărâni nostri“.

— Piesă poporală în 3 acte —

de
N. Macovisteanu.

(Urmare).

Actul II.

Scena XI.

Traian și Lenuța.

Lenuța (singură): Cum pe cătușele lumea... După spuselă oamenilor ar trebui să crezi că Costică e cel mai stricat om din sat, și când colo.

Traian (intrând): Mă tot mir de Costică... Nici nu-mi vine a crede că-i el... cum s'a putut schimba așa peste noapte...

Lenuța: Nu mai dau nimic pe vorbele lumii... Costică n'a fost nici-odată rău, dar' l-a făcut lumea așa, cum face lumea pe toți aceia, cari săraci fiind, sunt siliți să trăească din mila oamenilor.

Traian: Așa cred și eu, că prea ar fi trebuit să se schimbe dintr'una...

Știi că acuma-mi pare rău că nu 'i-am dat pe Anica...

Lenuța: Nu-i încă târziu... 'Io mai poți da, lucrul cel mai însemnat este să cauți să scoți, fie măcar din pământ, banii ce-i datorăm grecului și apoi să-i țipi afară din casă... Tu vezi că păgânul acesta ne-a adus așa departe... și de el caută să ne scăpăm mai întâiu...

Traian: Asta-i Lenuța, vezi cât de scump plătim acum mila ta și a babei Eva... Dacă-l lăsam atunci să se caute de cap, acum nu trebuia să ne batem noi capul cum se ne scăpăm de el... n'am fi văzut atâtea rele, câte au trecut peste noi și n'am sta ca acuma plini de griji și de năcazuri... (cu voce înaltă) dar' bun este Dumnezeu și nu va pute suferi până în sfârșit răutatea acestei lipitori, precum nici eu nu voi mai suferi, ca să-mi sape mie groapă acela pe care eu l-am mântuit din gura ei (ambii es afară).

Actul III.

Scena I.

Sara și Traian.

Traian (supărat): Și d-ta nu te-ai rușinat a umplea satul cu fel și fel de minciuni despre dragostea noastră!?

Sara: Nu, nu 'mi-a fost rușine, oăi doară 'mi-a fost și-mi este drag de d-ta...

Traian: Nici un folos de-acolo, căci mie nu 'mi-e drag de d-ta, din contră te...

Sara: Te... te... te iubesc, zi te rog numai odată acest cuvânt și eu voi fi cea mai fericită.

Traian: N'am cauză să te iubesc, dar' am o sută de cauze să te urăsc.

Sara (prefăcută): Să mă urăști pe mine?

Traian: Da, pe d-ta, căci toate năcazurile ce au venit asupra căsii mele isvorăsc dela d-ta și bărbatul d-tale.

Sara: Și dacă despre toate acestea ești convins atunci crede, că un cu-

de jumătate pe căile ferate din patrie, b) a ne concede ca corespondența oficială a reuniunii să fie liberă de porto.

A mai fost indemnizat comitetul central a interveni la prea Veneratul consistor în chestia diurnelor și speselor de călătorie, ca acelea să se dea învățătorilor și cu ocaziunea participării lor la adunările despărțimintelor precum și a aprecia printr'un circular că învățătorul este din oficiu membru ordinar al senatului școlastic. E drept, că unii din preoți deneagă acest drept învățătorului, dar' acesta are drept în sensul legii a apela ori-ce conclud al senatului școlastic adus în absența lui, care desigur se va nimici.

Am mai decis noi și alte lucruri, pe cari nu le mai înșir. Sânt încă destule chestii cari privesc școala, d. e. metoda »pășeresc«, practisat încă și azi ici-colea prin școlile noastre; manualele slabe ce le avem pentru școlile archidieceșei etc.

Sântem pe puntea începutului. Și de ne vom ști organiza ca să ajungem fermurile dorit înainte de a ne întoarce fricoși de unde am plecat — vom pute ajunge să vedem reuniunea ocupându-se nu numai cu de-al de-a noastre, fără cu toate chestiile »ruginite«, cari privesc școlile populare.

Să dorim numai, ca atât cei din fruntea noastră, cât și cei din jurul nostru — întreaga archidieceșă — să ne spriginească; ca pe viitor să ajungem a nu mai discuta în plenul ședințelor chestii de »împrumuturi« și »datorii«,... fără chestii de-ale școlii.

Ca să revin la insuflețirea noastră accentuată la început, pot zice, că aceea s'a început în inimile noastre, văzând dragostea arătată învățătorilor din partea înalților oaspeți, de cari am amintit, și care insuflețire s'a potențat — la bancbet.

Poate că porțiile de vin, cum zicea vecinul meu, au fost prea mici, pentru a putea asculta atâtea toaste insuflețite. Aici, aici ne-am dat noi seama că ce a fost Românul și ce este. Cele două clasice toaste ale domnilor Dr. Dăian și Sabo, apoi cele ale domnilor profesori Dr. Rațiu, Deac, Bardosy, N. Pop,

Muntean, Negruțiu etc. au fost de-ajuns ca să uităm toate nečasurile dăscălești, pe un an de zile — până li vom auzi eară. Dintre învățători au vorbit dnii: Pop (Șinca-veche), Pampu (Alba-Iulia) și Dopp (Vașarheiu) nu mai puțin însufleții ca cei dintăiu.

Ședințele adunării s'au finit Sâmbătă în 5 Octomvrie printr'un frumos cuvânt de închidere al presidentului, la care a răspuns în numele adunării dl I. Pampu, mulțumind domnului Muntean pentru zelul și paciința cu care a condus ședințele și dorindu-'i ca D-zeu să-l țină încă mulți ani în mijlocul nostru. — *pi.* —

PARTEA ECONOMICĂ.

Sămănatul sămburilor de pădureți.

Pomăritul, atât ca ram lateral al economiei, cât și ca mijloc însemnat de sănătate (higienă), este de un folos neprețuit. Ca ram lateral economic este însemnat, pentru-că pomii cu rădăcinile lor nu se nutresc din pătura aceea de pământ, care e destinată culturii legumelor sau bucatelor, ci din pătura cea moartă, care nu poate fi folosită de aceea, ear' ca mijloc de sănătate este însemnat, că ne îmbunătățește clima comunei și a ținutului, în care trăim, după-cum vom vedea și mai în jos.

Pomăritul este însemnat și de aceea, pentru-că pe lângă poame, ne mai dă și lemne de foc și pentru lucru. Apoi sânt ținuturi, cari afară de pomărit nu sânt bune pentru alte culturi; sânt mai departe pământuri timede, mocirloase sau năsipoase, cari afară de cultura răchitelor, arinilor, săleilor, acașilor, plopilor ș. a. nu sânt acomodate pentru altceva.

Pomăritul din punct de vedere sanitar este de însemnat pentru aceea, pentru-că prin foile pomilor se prelucără aerul așa numit carbonic și se preface în oxigen sau aer neapărat de lipsă pentru răsuflarea oamenilor și a animalelor.

O comună sau ținut, cu cât are pomi, arbori și păduri mai multe, cu atât este mai plăcut și din punct de ve-

dere sanitar, și din contră: cu cât este mai lipsit de acelea și de alte verdețuri, cu atât este mai neplăcut și mai sănătos.

Pomăritul, arborii și pădurile aduc un folos neprețuit și pentru economia câmpului și anume: conservează timp mai îndelungat umezeala pământului, nu lasă să se surpe coastele și pământul cel rău din acelea pe locurile cele bune și roditoare, ear' pe lângă acestea mai adună și multă rouă peste noapte, așa că sămănturile nu pot fi pârjolite pe timpul de secetă ca pe unde lipsesc acelea.

Comunele și ținuturile lipsite de pomi și păduri sânt lipsite de multe ori și de ploi, de oare-ce este constatat, că ploile mai cu seamă pe păduri se trag.

Afară de acestea cine nu a văzut și s'a convins încă și despre aceea, că cum stă de frumos și ce gust plăcut estetic au școlile, bisericile, piețele, strădele, drumurile și riurile plantate cu pomi sau arbori unde cel ars de soare sau ostenit de lucrul de peste zi își află câteva minute sau ore de odihnă și este scutit totodată și de aerul cel plin de praf, ce se ridică în urma carărilor și a căruțelor de pe strade și drumuri.

Pomăritul mai este privit astăzi chiar și ca o cumpănă, cu care se poate măsura gradul de cultură și civilizațiune al popoarelor, de oare-ce s'a constatat, că cu cât un popor stă pe o treaptă mai înaltă de cultură, cu atât se ocupă mai mult cu îngrijirea pomilor și la din contră; cu cât acela stă pe o treaptă mai jos a culturii, cu atât desprețuește mai tare și cultura acelora.

Să nu ne prea mirăm deci, că astăzi de sus dela ministru până jos la primarul satului și dela vlădică până la opincă, — cum se mai zice, — toți sânt de un gând și o părere: ca să se lățească și sporească cât mai mult fânțele noastre.

Dar' cum vom pute și ajunge la o cultură mai estinsă a pomilor, dacă nu ne vom ocupa la timpul potrivit cu sămănatul și creșterea sămburilor de pădureți, cari sânt fundamentul pomăritului.

Toți pomii să prăsesc din sămburi

vânt numai de vei roși și eu te voi scăpa de toate necazurile d-tale.

Traian: Nu știu care ar fi cuvântul acela pe care d-ta îl ceri și pe care eu rostindu-l...

Sara (ambicioasă): O! ține-ți de onoare și... zi numai că mă iubesti.

Traian (indignat): Cum, eu să-mi țin de onoare a te pute iubi pe d-ta, să-mi țin de onoare a-mi călca credința jurată nevastei mele, care pe lângă d-ta este un ânger... și toate acestea numai și numai pentru a mă scăpa de necazurile ce răutatea și violența inimii d-tale le-au adus asupra capului meu... O! asta e prea mult, asta numai un suflet păgân poate s'o facă, eu însă nu... Eu voiu sta la bine și la rău neclintit lângă nevasta și lângă copiii mei, și pentru ei și în mijlocul lor voiu suporta ori-ce sarcină a sortii, dar' de dragul d-tale și al scopurilor urite ce urmărești nu voiu părăsi calea pe care umblu de zeci de ani... (ii aruncă o privire disprețuitoare și ese afară).

Scena II.

Sara și Moise.

Sara (singură, desilusionată): Are drept, toate nevolle și necazurile ce au dat peste el au isvorit dela mine... Eu am pus la cale toate și bune și rele, dar' el a rămas neînduplecat. 'L-au furat, 'l-au aprins, 'i-au tăiat moșia și câte și mai câte și nimic n'a folosit... Am plâns, am rîs, 'l-am rugat, 'i-am linguit și toate nu 'mi-au folosit. Din gura lui n'am auzit un cuvânt dulce, un cuvânt care să-mi încălzească inima... ei bine, lui are să-i pară rău, nu mie... el își va da cu pumnii în piept nu eu, când va vedea că-i vine esecutorul cu doba la casă.

Moise (intra sfios): Ce poate fi draguță de ești așa supărată... Nu cumva ear' au început durerile tale de cap?!

Sara: Ba da, ai ghicit-o, mă doare capul, oăci de când imi tot frământ creierii cum ar fi să lucrăm, să ne vedem odată noi stăpâni pe casa asta, (să nu mai fim)

siliți a auzi zi pe zi, să ne căutăm altă locuință...

Moise: Sara, scumpa mea, nu-ți bate tu capul tău frumos cu lucruri de acestea... am pus eu toate la cale... (o dragostește).

Sara (mănioasă îi dă peste mână): Știu eu cum ai pus tu toate la cale... ca vai de tine... de ce nu te-ai dus cum 'ți-am spus, să-l fi dat de mult în judecată, acuma ar fi lucru ușor!...

Moise: Făcut-am așa precum tu ai zis, și acum am venit să-ți spun, că în fiecare minut aștept să vină esecutorul...

Sara (cu bucurie diavolică): Ah! ce bine, în sfârșit o s'ajungem ceea-ce am dorit, să fim noi stăpâni pe această casă... Atunci o să vadă Traian ce greșală mare a făcut.

Moise: O să vadă, dar' va fi prea târziu, mâne în vremea asta nu mai șede el în casa mea (cu îngâmfare) ear' tu, ângerul meu, te vei duce și vei pre-

sau răsaduri (trupini) de pădureți. Sâmburii sunt semente pomilor. Sâmburii sunt de două feluri: cu coaja moale și cu coaja tare. Merii și perii au sâmburi cu coaja moale, iar prunii, cireșii, vișinii, perșecii și nucii au sâmburi cu coaja tare. La sâmburul sâmburilor cu coaja tare, alegem totdeauna pe cei mai frumoși, fiindcă pomii creșcuți din aceia de regulă nu se prea altoiesc, iar la sâmburul sâmburilor cu coaja moale, alegem de regulă de cei pădureți, de oare-ce sunt mai trainici și fiindcă aceia după ce cresc se altoiesc.

Sâmburii pădureților se pot alege și din trevere, din cari am stors oțetul, iar cei tari îi alegem din poamele cele mai frumoase pe cari îi și sâmburăm atunci în stare crudă sau numai îi băgăm așa grămadă în pământ, unde îi lăsăm până primăvara, iar atunci stângem ceva var peste ei, ca să le crepe coaja cea tare și numai după aceea îi sâmburăm în straturile anume făcute.

Înainte de sâmburat ne alegem un loc potrivit, mai mare sau mai mic, după cum adecă voim a prăsi și pomi mai mulți sau mai puțini. Locul acela îl săpăm cu hârșăul, sau dacă e prea îndesat îl chiar rigolăm.

Rigolarea se face așa: în marginea tablei, în care voim a sâmbura sâmburii facem un șanț de o jumătate de metru de adânc și de un metru de lat. Pământul din șanțul prim îl cărăm de marginea opusă de unde lucrăm. După ce am terminat șanțul prim săpăm al doilea lângă el, aruncând pământul scos din acesta în cel dintâiu, apoi dintr'al treilea aruncăm pământul în al doilea și așa mai departe, până ce terminăm tabla întreagă.

După ce astfel am săpat locul potrivit pentru sâmburatul pomilor, ne apucăm și facem straturile. Acestea le facem tot de câte-un metru de lat. Straturile le greblăm mai întâiu cu o greblă de fer, apoi cu una de lemn. Pe urmă tragem cu ajutorul unei sforicele bresdele, dacă voim ca să răsără în rînduri.

După ce am pregătit straturile în modul arătat, ne apucăm și sâmburăm sâmburii. Peste acestia mai împrăștiem și ceva funingine, pentru a-i scuti în-

găți o mâncare știi cum am zice aleasă pentru domni din comisiune, las' să vadă ce știi tu...

Sara: Mă duc, mă duc, scumpul meu Moise... (a parte) numai de ar avè esecutorul ochi frumoși... (ese afară).

Scena III.

Moise și Lenuța.

Moise (singur): Și asta să nu fie geșeft bun? Sunt abia de trei ani aici și prin lucrul meu și mintea Sarei mele avem casă și masă... Bine, că tot ce am făcut, am făcut la porunca Sarei, dar asta ce are de a face, când eu pot să mă subscriu ca »Hausbesitzer« în comună...

Lenuța (întrând cu cei doi copii): Jupâne Moise! Fie-ți milă de acești doi copii ai mei, precum mie milă, mi-a fost de cei 7 ai tăi, și nu ne scoate din casă acum în dricul iernii.

Moise (îngâmfat): A! asta nu se poate, în curând va sosi esecutorul și

câtva de șoareci și cloșani, cari se furiează une-ori acolo și ne adună toți sâmburii. În urmă mai punem și gunoii de cel putred peste ei, apoi îi acoperim cu pământ.

Sâmburatul sâmburilor de pădureți se face îndeobște toamna, pe la sfârșitul lui Octombrie, când încep frunzele pomilor a îngălbi și a căde jos. Sâmburii de pădureți se mai pot sâmbura și primăvara. În cazul acesta, straturile se acoper cu paie până-când răsar.

Straturile sâmburilor de pădureți, sâmburați de cu toamna, prind peste iarnă un fel de scoarță, care apoi trebuie spartă ușor cu o greblă primăvara ca să poată răsări mai ușor. După ce încep a răsări și a crește, se ivește și buruiiana printre ei. Aceasta trebuie mereu plivită sau săpată, ca să nu împedecă creșterea regulată a pomișorilor. Pomișorii răsăriți trebuie mereu udați pe timp de secetă, ca să nu se uște. Udatul se face de regulă seara, când apune soarele.

În starea aceasta lăsăm pomișorii în anul prim. În anul al doilea primăvara, îi mai rărim, dacă sunt prea deși și pe cei răriți îi transplantăm în altă tablă ceva mai rar, unde apoi îi și altoim. Cu ocaziunea transplantării, le retezăm rădăcina principală pe la jumătate, ca cu atât mai ușor să se poată desvolta rădăcinile laterale ale pomișorilor.

În modul acesta se pot crește pădureții într'un număr însemnat, pe lângă puțin lucru și osteneală. Crescându-se astfel, ne crățăm alergatul pe câmp și prin păduri, după câte o trupină rea de pădureți, care în cele mai multe cazuri transplantată în grădină nici nu se prinde sau și dacă oșuva se prinde mai rău, nu crește cum se cade.

Ar fi de dorit, ca nu numai învățătorii, în cari cu toții bat, după-cum am văzut și în numărul 38 al acestei foi, în articolul »Studiile economice în școlile populare«, ci și alți inteligenți dela sate să se ocupe mai cu de-adinsul cu creșterea pădureților, ca astfel să se poată da un avânt cât mai mare culturii pomilor.

Ioan Georgescu.

după licitație nici o zi nu vă mai sufer în casa mea... Eu am lipsă de casa întreagă și până la primăvară e mult...

Lenuța (plângând îngenunchie): Jupâne Moise! adu-ți aminte de acum 3 ani și nu ne scoate pe drumuri, fie-ți milă de noi și de copiii noștri, lasă-ne să petrecem aceste zile mult amare ale iernii în aceeași chilie, în care noi te-am primit la venirea ta și D-zeu să-ți răsplătească această faptă mai bine de cum ne-a răsplătit-o nouă...

Moise (mânios): Ah! ce, cară-te de aci cergitoare ce ești, n'am nici voi nici nu pot să-mi petrec timpul cu tine. strîngeți până mâne bulendrele și drumul... încâtrau veți vedea cu doi ochi... (se plimbă mândru în sus și în jos).

(Va urma)

Boalele lipicioase la animale.

În București a apărut anul acesta o carte scrisă de dl Jocu, care în formă de povestiri populare espune boalele lipicioase la animale și modul lor de vindecare.

Dăm în cele următoare un resumat din cele cuprinse în acest op, ca să se poată folosi și cetitorii noștri de cele cuprinse în el.

Cinma porcilor sau molima porcilor (*pneumo-enterita*) este o boală de care dacă scapă din 10 porci 3. Boala se cunoaște după o tuse încontinică, răgușită, îndelungată. Porcii se cufure des și une-ori cu sânge. Dispare pofta de mâncare, dar caută să bea mereu apă rece.

Pe burta porcilor es niște pete roșetice, cari cu timpul se măresc cât podul palmei și devin negricioase. Balele porcilor bolnavi și balega lor moale risipită pe mâncare sau pe pășune poate bolnăvi și porcii sănătoși.

Până acum nu s'a găsit nici o doctorie. Cel mai bun lucru este de a ucide porcii bolnavi și de a despăgubi pe proprietari după valoarea care au avut-o porcii în timpul uciderii. Stărvurile celor care mor trebuie arse sau îngropate.

Panglica sau cordica este un vierme lung și lătareț, pe care-l prinde omul mâncând carnea de porc spurcat adecă cu lînți sau mazărice. Porcul se îmbolnăvește dela omul cu panglică mâncându-i escrementele; iar omul dela porc.

Porcul bolnav de spurcăciune se poate cunoște și când este viu. Căutându-l la rădăcina limbii cu degetul se simt broboanele mazărichei destul de bine.

Se poate cunoaște și la ochi, întorcând pleoapa pe dos și pipăind cu degetul se simte mazărichea.

Trichina este tot un fel de spurcăciune, dar bobitele lînților sunt așa de mici că abia se pot vedea cu ochii când este omul obicinuit cu ea. Trichina o ia omul dela porc; și îmbolnăvindu-se arare-ori scapă cu viața.

Brânca sau gusterul este o boală grea, căci porcul poate muri în 2—3 zile. Foarte des porcii bolnavi au gâtul umflat și umflătura se întinde une-ori și pe fălci. Dacă umflătura merge repede porcii mor curând ne mai putând răsufila. Porcul bolnav nu mănâncă nimic, mai mult scrișnește din dinți; are ritul ferbinte șede mai mult culcat la umbră și abia se ridică; mai cătră sfârșitul boalei nu se mai ridică de loc. Și la brânca se ved pete roșetice pe burtă.

Nici brânca nu are leac; însă veterinarul au găsit un altoiu pe care îl viră sub pielea porcilor sănătoși ca să nu se îmbolnăvească. Când vedem vr'un porc bolnav, facem declarație la primărie și îndată vine veterinarul și altoiește toți porcii.

Porcii bolnavi se ucid și păgubașii primesc despăgubire în bani. Porcii morți se îngroapă adânc și se pun var peste ei. Cocinele rele se ard.

Răpciuga și cârțița sînt două boale foarte grele la cai, de care se pot bolnăvi și oamenii. Sînt boale mortale, de aceea e bine să știm cum se arată la cai.

Răpciuga și cârțița sînt una și aceeași boală. Răpciuga e în lăuntru trupului începînd dela bojoci și se întinde până la nări; pe cînd cârțița scoate capul afară pe piele.

Cum se cunoaște răpciuga. La început e greu de cunoscut, căci boala e ascunsă și une-ori stă ascunsă multă vreme. Mai des însă boala merge repede și se cunoaște la nări după o scursoare murdară care nu încetează. Cîte odată scursoarea nu se vede decît la o nară, și atunci la cea stîngă; ea poate fi albicioasă cu grunju-leți mici; alte-ori gălbue și une-ori chir verzie.

Caii răpciogoși mai au între fălci niște gălci tari. Încă un semn mai de seamă sînt niște bubulite sau răni, cari es în nas și rare-ori se pot vindeca.

Cârțița se cunoaște ușor după niște bube, cari es între picioare dela chișiță în sus, și se întind până la vintre; une-ori es între picioare, pe gât și curge din ele o materie cleioasă gălbue. Cînd se închide câte o bubă es alte două sau trei, așa că calul moare în chinuri. Boala se ia numai prin molipsire fie bînd apă din același vas, sau păsînd la un loc, sau stînd alături. Deasemenea se pot bolnăvi prin ham, perie, pătura de învîlit, traista de grăunțe etc.

Singurul lucru este să declarăm la primărie. Vita bolnavă se ucide și păgubașul este duspăgubit. La casdacă se tînuiește el poate fi dat judecătii.

Dalacul este o boală ce se vede nu numai la cai și boi, dar și la celelalte animale și cu deosebire omul prinde foarte ușor. Unii îi mai zic *Antrax* ori *Charbon* și cînd se îmbolnăvesc caii îi mai zic *Talan*.

(Va urma).

Iernarea legumelor.

Legumele se iernează în pivnițe, în cămări, în gropi și bordeie.

De sine se pricepe, că în pivnițe bine alcătuite legumile de orice soi se păstrează mai bine decît în cămări, gropi și bordeie.

Anumite legumi mai gingașe, s. p. carfiolul (conopida), sălata cu căpătina și a. trebuie păstrate neapărat în pivnițe sau cămări svîntate și scutite de ger. Numitele legumi trebuie să fie așezate cu rădăcina în năsip mărunt și svîntat. În zilele calde și frumoase se deschid ferestrele și ușa pentru ca aerul stricat și umed să se premenească.

Bordeiul pentru păstrarea legumelor peste iarnă constă din o groapă mai mare înzestrată cu un coperiș gros de paie, trestie, pămînt ori alte materii. Pentru-ca legumele să nu zacă deadreptul pe pămînt unii așează pe aria bordeiului o leasă de nuiele și coperișul se înzestreaază cu un horn de scînduri sau de nuiele. Cît ține gerul și pe timpul

umed hornul trebuie să fie neîntrerupt bine astupat. În zilele frumoase și călduroase hornul se destupă și se deschide ușa. Cu chipul acesta aerul se pune în mișcare pretutindenea în bordeiu și cel rău se înlocuiește cu altul proaspăt.

În gropi se păstrează cu deosebire: cartofii, morcovii, pîtrânjeii, țelerul și a. legumi rădăcinoase. Groapa trebuie făcută la un loc svîntat. Fiecare soi se așează deosebit, punîndu-se peste olaltă în forma unui mormînt. La urmă mormîntul se îmblojește cu o pătură groasă de pămînt uscat, ear' înainte de a da gerul se pune pe deasupra și un învîliș de paie. Pentru premenirea aerului stricat mormîntul se înzestreaază cu un horn de scînduri sau de nuiele. În timpul gerului acest horn rămîne astupat.

Curechiul încă se poate păstra, scos fiind cu rădăcina. Spre acest sfîrșit rădăcina și cotorul fiecărui fir se îngroapă în pămînt, rămînînd numai căpătina afară. Deasupra se așează paie și peste ele pămînt. Alții așează curechiul cu căpătina în jos, îl acoper cu năsip uscat sau cu țîrină, pe deasupra pun o pătură subțire de pămînt, și pe urmă paie.

Pentru-ca legumele să nu se strice e neapărat trebuincios a se avea în vedere nu numai cele spuse până aici, ci și împrejurarea, că toate legumele ceva atinse cu sapa sau molipsite de putrejunie trebuie înlăturate cu privilegiul așezării la iernat. Legumele stricate imprumută putrejunia celor sănătoase, stricîndu-se adesea grămezi întregi.

Din contră legumele bine păstrate până într'un târziu primăvara se vînd cu prețuri mult mai mari decît toamna după cules, ear' în economia căsii fac servicii mai însemnate primăvara, cînd nu-s nici poame, nici struguri, nici alte verdețuri, și poate carnea de porc și brînză sînt sfîrșite, lipsind și vaca cu lapte, ș. a. *Deșt.*

SFATURI.

Ouăle dela găște prea grase nu sînt bune de clocit, de aceea să nudăm toamna prea mult nutreț la găștele de prăsilă. Ele încep să ouă la finea lui Ianuarie sau mijlocul lui Februarie, ceea-ce se cunoaște, că încep să adune cu ciocul fire de paie.

Parii și befele, cari au fost implantate prin grădină, se scot acum și se păstrează la un loc sbicit. Unelte de fer pe cari nu le mai folosim, se curată și se ung cu sîu ferbinte sau altă grăsime, căreia îi-se poate adăuga și puțină rîșină.

Ruginitul fearator. La mulți economi vezi plugurile ruginite, ceea-ce nu le prea servește spre laudă, ba le causează și pagubă. După folosirea lui trebuie șters numai decît cu iarbă uscată etc., ear' dacă are să rămîna timp mai îndelungat ungem tot ce e de fer cu sîu ferbinte, nezărat. Putem folosi și petrolu, numai cît acesta stînd prea mult pe fer îl strică.

Știri economice.

Orele de oficiu la căile ferate. Începînd cu 1 Noemvrie a. c., orele de oficiu la căile ferate s'au stabilit în modul următor: a) În zile de lucru: la cassele pentru mărfuri dela 8—12 ore a. m., 2—6 d. a. Primirea și estradarea dela 1 Aprilie până în 30 Septemvrie dela 7—12 ore a. m. și 1¹/₂—6 d. a., dela 1 Octomvrie — 31 Martie dela 8—12 a. m. și 1¹/₂—6 d. a. b) În zile de Dumineci și sîrbători orele de serviciu sînt dela 9—12 a. m. Afară de orele acestea se primesc și se estradau în mod excepțional bere, pasări vii și materii pentru nutremînt, cari sînt espuse stricăciunii. Cadavre și mărfuri espedate pe ghiată se primesc în zilele acestea și în orele stabilite pentru zilele de lucru.

Veniturile pescăriilor statului român, exploatate în regie pe șese luni, până la 30 Septemvrie 1901, au fost de lei 661.856, față de lei 550.370 încasați în perioada corîspunzătoare din anul trecut.

Veniturile pădurilor statului român. — Din vînzările produselor accesorii din pădurile statului, s'a încasat dela Aprilie până în prezent suma de 579.262 lei. Aceste produse se compun din uscături, lemne căzute, fînețe din poeni, dreptul de vînațoare etc.

Esportul de orz prin Fiume. Până în 15 l. c. au sosit în Fiume 201.788 mîji metrice de orz pentru esport. De atunci incoace sosesc zilnic 3—4000 m. m. Cele mai mari cantități s'au trimis în Anglia și Germania.

Esportul și importul Ungariei în Septemvrie. În luna trecută s'au importat mărfuri în cantitate de 3 mil. 042.476 m. m. și 202.708 bucăți, din cari 2 mil. 2263 m. m. și 84.019 buc. din Austria *esportîndu-se* în acelaș timp 5.803.725 m. m. și 1.128.724 bucăți, dintre cari 4.105.607 m. m. și 603.957 bucăți la Austria. În asemînare cu luna corîspunzătoare din anul trecut se arată o creștere de 290.000 m. m. la import și o scădere de 630.000 m. m. la esport.

FELURIMI.

Un animal dispărut de pe pămînt. Între animalele cari au perit de pe pămînt din cauza urmărilor oamenilor, este și Quagga. Animalul acesta sîmîna mult cu zebra și se afla în jumătatea primă a secolului trecut în stave mari în sudul Africeii. Pentru Hotentoti era carnea lui un mijloc principal de nutremînt, Burii și ceilalți coloniști îl vîneau pentru pielea lui, din care făceau saci pentru cereale. Cel din urmă bărbătuș de Quagga a murit în a. 1872 în grădina zoologică din Londra.

CRONICĂ.

Frumosul călindar al poporului a apărut și se află de vânzare la »Tipografia«, institut pe acțiuni, în Sibiu cu prețul de 20 cruceri. Despre cuprinsul lui dăm seamă la alt loc al toii. Pentru cruțarea cheltuielilor de porto ar fi bine să se asocieze mai mulți la o comandă, căci atunci ar veni epesele de porto numai 2 cr. de un exemplar, pe când altminterlea se vin cu 3 cr.

Alegere de protopop. Alegerea protopresbiterului gr.-or. în tractul de nou înființat al Hunedoarei este fixată pe 12 Nov. n. c. Comisar pentru conducerea actului e numit dl asesor cons. Nicolau Ivan.

Nou preot. Tinerul preot, dl Emănuil Suiagă a fost introdus Duminecă în 20 Oct. n. de către protopr. Dobrei dl Iosif Morar, în parohia Lăpușnic. — Cu această ocazie mama tinerului preot, d-na Susana Suiagă, preoteasă véd., a făcut pentru biserică gr.-or. din Lăpușnic o fundațiune de 2000 cor.

Limba română la gimnasiul de stat din Cernăuți. »Deșteptarea« din Cernăuți află, că la guvernul local (bucovinean) a sosit ordinul espres de a prezenta până în trei zile raport asupra scoaterii limbii române dela școlile medii din Cernăuți, ajunsă la cunoștința ministerului de culte prin ziarele locale. Căpitanul districtual br. Seutter de Lötzen, care poartă secretariatul biroului presidial, desvoaltă o activitate febrilă pentru adunarea actelor și prezentarea raportului.

Din lac în puț. Brutarul Făulea din strada Dorobanților (București) aștepta mușterii. Îi și vine unul, dar' nepoftit, căci punând mâna pe o pâine o luă la sănătoasa, uitându'și să plătească. Brutarul după el, dar' cum pântecile îi era prea voluminos, se obosi în curând și se lăsă de urmărire. Când se rentoarce la brutărie, observă că alt hoț îi furase cei 150 lei, ce-i avea în teighea. Iute la un sergent de stradă, căruia îi comunică întâmplarea și fuge și la poliție. Sergentul pleacă după hoți, brutarul la poliție, unde face arătarea. E adevărat, că pe hoți nu 'i-a prins, dar' până a umblat el la poliție, o altă ceată îi mai fură 50 de pâni. Și apoi să nu se supere Românul!

Cum se risipesc banii țării. Se știe, că guvernul țării spriginește cu bani de-ai țării mai multe fabrici. Povestea fabricii »Turul« din Timișoara e cunoscută cetitorilor noștri. Acum s'a descoperit o altă înșelăciune de felul aceleia. Între cei ajutați de stat este și firma de covoară Filip Hass și fiii, care de mulți ani a luat cu multă regularitate în primire ajutorul de stat. Acum s'a dovedit însă, că nici nu are fabrică, ci face negoț cu mărfuri cumpărate din străinătate. Frumos minister de comerț!

O masă de altar din păr de om. Un credincios bogat al unei biserici din Londra a dăruit bisericii o masă de altar, care nu e făcută din pânză, ci e țesută din păr de om. Ea conține păr negru, alb, blond și brun, țivitura e făcută din păr roșu. Toți perii acestia sunt împlețiți în mod artistic. La masa aceasta, lungă de 3 metri și lată de 1 m., a lucrat un friser 10 ani. El a vândut-o cu 44.000 cor.

Cutremur de pământ. În Szepes-Ofalu (nordul Ungariei) s'a simțit în 21 l. c. un cutremur de pământ. Oroloagele au stat și vasele și icoanele au căzut de prin blidare și de pe păreți. În decursul cutremurului s'a auzit și șgomot.

Un bărbat-bestie. Din Oradea-mare se vestește, că lucrătorul dela tren, Pintye János, și-a ucis în mod bestial nevasta. Celor trei copii le-a arătat cadavrul și 'i-a amenințat, că 'i va ucide și pe ei, dacă vor spune cuiva ceva. Vecinii au aflat însă despre omor și 'l-au denunțat.

Un primpretor defraudant. În contra primpretorului din Sacul (Caraș-Severin) s'a introdus cercetare criminală, pentru-că a defraudat bani publici.

În afacerea alegerii de vicenotar în Viștea-inferioară primim din parte vrednică de toată credința informațiuni, cari presintă lucrul în lumină cu totul tot deosebită de cea, în care s'a înfățișat la început. După aceste informațiuni oamenii din cele 4 comune, cari formează cercul notarial al Viștei, au vrut să aleagă dintre candidați pe acela, despre care erau siguri, că va munci. De atare au cunoscut numai pe candidatul reușit, care are o praxă de peste 6 ani în cancelariile comunale.

Intunecimea de lună, unica în anul acesta, s'a văzut Duminecă și la noi. Ea a ținut după răsăritul lunei — 4 ore 44 min. d. a. până pe la 6 ore, fiind intunecată cam a opta parte din discul lunei. Mai bine s'a văzut intunecimea pe insulele filippine, unde s'a întâmplat pe la miezul nopții. Umbra pământului acoperise, după cum s'a putut vedea de pe aceste insule, aproape a treia parte din lună.

Curs de limbă română. Dl prof. Bodnărescu din Cernăuți (Bucovina) a deschis un curs de limba română, la care s'au înscris 60 de domni, mai toți Germani, cari au lipsă de cunoașterea limbii române în daraverile, ce le au cu Românii.

Cine vrea câteva milioane? Tinerul milionar din America, James Eads How a moștenit de curând o avere de câteva milioane. El însă nu vrea să o folosească, pentru-că nu a meritat-o. How e un tiner, care a primit o creștere foarte îngrijită, numai cât îi place să călătorească prin țeară, trăind în societatea celor mai stricați oameni, hoți, tâlhari, bețivi etc., pe cari vrea să 'i studieze. De curând a înființat o fundațiune de peste 200.000 coroane pentru săracii din St.-Louis. În călătoriile lui face ori-ce lucrare și primește ori-ce simbricie pentru munca, ce o săvârșește. El se îmbracă în haine de muncitor, cămașa însă îi este albă ca zăpada. Precum se vede, How, e unul dintre oamenii conștiențioși, nu prea numeroși, cari vor să trăiască numai după munca lor.

Mare incendiu în Hideaga. În comuna românească Hideaga, situată pe drumul, ce duce dela Șomcuta la Baia-mare, a isbuonit în ziua de 21 Octomvrie la orele 11 a. m. un incendiu. Focul, care și-a luat începutul dela ferăria satului, ajutat de un puternic vânt, s'a lăsat cu mare iuteală, așa că într'o jumătate de oră au ars cu totul 35 de case și acarete. Pompierii din Șomcuta au sosit la fața locului pe la orele 3 p. m., când deja arsese jumătate satul. Casele nu erau asigurate și nenorociții locuitori au rămas în ajunul iernii pe drumuri, goi și peritori de foame.

Pictorul român Ioan Alpar-Paraschivescu, unul dintre cei mai talentați artiști, a murit săptămâna trecută în București. El a studiat drepturile, curând s'a apucat însă de pictură, producând opere foarte frumoase, fără să fi avut profesori. O icoană de-a lui, care reprezintă o turmă de oi, a fost cumpărată de ministrul român de școale pentru pinacoteca din București.

Jidani botezați. Din anul 1882 până acum s'au botezat în Budapesta, mahalaua Elisabeta, 552 de Evrei. În anul acesta s'au botezat 81.

Din statistica bisericii evanghelice săsești în Transilvania. Sași au 251 de parohii și 17 filiale, în cari face serviciul bisericesc un predicator ambulant. În aceste 268 de comune au fost 216.225 Sași, cari au avut 245 preoți, 152 predicatori și 586 învățători. La grădinile de copii au fost aplicate 26 de învățătoare și 76 bone; pentru îngrijirea bolnavilor 29 diaconise. Copii obligați la cercetarea școlii au fost 34.108, școlile au fost cercetate de 35.534, dintre cari 1426 străini. După numărul sufletelor cei mai mulți Sași sunt în Sibiu (16.911), apoi Brașov (6641), Sighișoara (5149), Bistrița (5021), Mediaș (3395), Reghin (3189), Codlea (2983), Agnita (2638), Cisnădia (2383), Sebeșul-săsesc (2260).

O bumbucă 3 ani în plumăni. O fată de 11 ani avea pericolul obiceiului de-a ținea ace în gură. Uitându'și într'o zi, că între dinți ține eară un ac cu gămălie, a răsuflat adânc și acul 'i-a ajuns în plumăni. Cu ajutorul razelor Röntgen s'a aflat locul, unde era acul, dar' părinții nu se învoiau să 'i facă operație, cu toate că biata copilă tușea de multe-ori sânge. La un atac mai mare de tușă a dat acul afară, așa că după-ce 'l-a purtat 3 ani în plumăni a scăpat de el.

Semne pentru bărbații însurați. În statul New Jersey din America-de-nord este o lege, în care se spune, că e delict pentru bărbatul căsătorit să iubească altă femeie afară de soția lui sau să spună, că e necăsătorit. După-cum se vestește din New-York, în curând va veni un bărbat căsătorit înaintea judecătoriei, pentru-că spusese unei fete, că e necăsătorit. Legislatura va avea să se ocupe în curând cu un proiect de lege, prin care să se impună bărbaților însurați să poarte la haine niște semne, cari să 'i deosebească de flăcăi. — Dar' femeile?

Otrăvitoare. Din Starciova aflăm, că acolo s'a descoperit o otrăvitoare, care lucra de mai mult timp. Între oamenii de acolo bântue boala beției și cum mulți bărbați, prefăcuți prin bețură în feară sălbatică, își chinuiau nevestele, acestea au căutat scăpare la o femeie bătrână, Sofia Tănase, care zicea, că știe leacuri contra beției. Mai mulți bărbați au murit după folosirea acestor leacuri, fără ca nevestele lor să bănuiescă ceva. Una dintre ele, Sida Văciunescu a pîrît însă pe bătrâna că 'i-a otrăvit bărbatul. Otrăvitoarea a fost arestată. Până acum e învinuită cu 14 otrăviri.

Invențiuni pentru militari. Lt. Klima a inventat niște vase nouă defert, cu ajutorul cărora se poate ferbe menagea feciorilor în $\frac{1}{2}$ oră, pe când acum trebuie câteva ore. Tot el a inventat o teacă de sabie, care se scurtează singură, după-ce scoți sabia din ea. Teaca aceasta e introdusă pentru încercare la mai multe regimente de cavalerie, unde s'a dovedit foarte bună.

Viriliștii români în comitatul Hunedoarei sunt următorii: Dr. Ioan Mișu (cu 2196 cor. 50 bani), Bucur Popoviciu (cu 1016 cor. 36 bani), Aurel P. Barcian (816 cor. 89 bani), Dr. Stefan Erdelyi (771 cor. 26 bani), Dr. Alexandru Hossu 762 cor. 52 bani), Ioan Stefanescu (727 cor. 70 bani), Petru Șerban (632 cor. 24 bani), Francisc Hossu (625 cor. 16 bani), Dr. Aurel Muntean (552 cor. 08 bani), Manasie Iar (540 cor. 68 bani), Aron Fehér (430 cor. 47 bani), Ioan Baci (429 cor. 51 ban), Ioan Dima, jun. (428 cor. 36 bani), Iosif Petrovici (411 cor. 02 bani), Ioan Ștefan (407 cor. 90 bani), George Moldovan (393 cor. 23 bani), Alexandru Pop (386 cor.), Nicolae Stoichița, (jun. 384 cor. 72 bani), George Împărat (383 cor. 21 bani), Ștefan Șelariu (379 cor. 86 bani), Rudolf Murășan (371 cor.), Nicolae Vlad (369 cor. 48 bani), Dr. Gabriel Suciu (365 cor. 40 bani), Ioan Dugaci (364 cor. 40 bani), Mihail Rimbaș, sen. (360 cor. 20 bani), Dionisiu Ardelean (359 cor. 06 bani), Ioan Botean (357 cor. 28 bani), George Nicoară (326 cor. 24 bani), Teodor Doboi (322 cor. 53 bani), Ștefan Albu (318 cor.), Vasile Bidu (309 cor. 64 bani), Nicolae Obedeu (305 cor. 55 bani), George Baci (298 cor. 36 bani), Augustin Bălaș (294 cor. 34 bani), Andreiu Truka (288 cor. 32 bani)

Viriliștii români din comitatul Brașov. Între viriliștii comitatului Brașov pe anul 1902 sunt următorii Români: George B. Popp, privatier (cu 2274 coroane); Iosif Pușcariu, avocat (cu coroane 1965.32); Nicolae Eremias, comerciant (coroane 1724.80); legațiunea Iuga (coroane 1706.40); Simion Damian, avocat (coroane 1551.16); Petru Nemeș, notar public reg. (coroane 1370); Ioan Dușoiu, comerciant (coroane 1331.10); v. d. Maria Steriu (coroane 1259.37); „Albina”, institut de credit (cor. 1221.72); biserica Sf. Nicolae din Scheiu (coroane 1167.68); Dr. Aurel Murășan, proprietar de ziar (coroane 1110.72). Membrii suplenți: Nicolae Mocanu, comerciant (cor. 894.11); Arsenie Vlaicu, direc. de școală (coroane 877.94); Vasile Popoviciu, măsar (coroane 759.44) și Nicolae Garoiu, avocat (coroane 749.60).

Un notar curentat. Notarul Papp Miklós din Petroșeni e curentat, fiind acuzat cu 29 de defraudări, după a căror făptuire a luat lumea în cap.

Nou oficiu de cărți funduare. În Jara-de-jos, com. Turda-Arieș, s'a instituit oficiu de cărți funduare. Toate chestiile de pe teritoriul judecătorei cerceuale Jara-de-jos privitoare la acest oficiu, din 1 Noembrie nou se vor rezolva în loc. Atragem atenția celor interesați.

Pentru cursurile de notari. Ministrul de interne a adresat către municipiul un circular, în care le provoacă să ajutoreze pe tinerii înscriși la cursurile de notari. El însuși a împărțit între ei 23 370 cor.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de adâncă durere aduc la cunoștința consăngenilor, afiniilor și cunoscuților, că iubitul lor tată **Clemente Muntean**, preot, după un morb îndelungat, împărțit cu sfintele taine ale muribunzilor își dete nobilul sau suflet în mâinile Creatorului, Vineri, în 25 Octomvrie st. n. 1901, seara la 10 ore, în etate de 80 și preot de 61 ani. Scampele orămintele s'au așezat spre repausul etern azi, Luni, în 28 Octomvrie st. n., la 12 ore p. m., în cimiterul român gr.-or. din Limba. Fie-i țărâna ușoară! George Muntean, paroch. Simion Muntean, notar. V. d. Paraschiva E. Cadar născ. Muntean, ca fil și fiică și numeroși consăgeni.

Partidele maghiare. Terminându-se și alegerile unde au fost balotagii, putem da acum bilanțul complet al partidelor din parlamentul maghiar. Sunt 276 deputați guvernamentali, 81 kossuthiști, 25 poporali, 12 Ugroniști și 18 în afară de aceste partide. Liberalii au pierdut 61 de cercuri și au câștigat 20; kossuthiștii au câștigat 32 și au pierdut 12, partidul poporal a câștigat 15 și a pierdut 5, Ugroniștii au pierdut 4 și au câștigat 7 cercuri.

Parastas și ședință festivă în Cluj. Ștudentimea universitară română din Cluj după-cum suntem încunostiți, a sărbătorit Sâmbătă un parastas întru pomenirea fericitei Ioana Bădilă, care a testat ștudentimii un fond de vre-o 35 mii de florini. A fost și o ședință festivă întru amintirea tuturor fundatorilor români, precum Emanuel Gojdu, I. Vancea, Șuluțiu etc.

Soacră, soacră.... Catarina Dubojan din Kökenjesd (sat rutean din Maramureș) trăia rău cu nora sa. Aceasta născuse un băiețel și soacra sa hotărî să o prăpădească. Ii amestecă în mâncare niște venin și nemulțumită cu moartea bieteii femeii, sugrumă și pe bietul băiețel, care abia trăise 2-3 zile. Criminala a fost arestată.

Fiiul rătăcit își părăsise casa părintească, ca să caute în lumea largă un traiu neînfrânat. A pățit însă ca fiiul cel rătăcit din frumoasa pildă a Mântuitorului, căci după câțiva ani s'a rentors poacăit la casa părintească. Când se între, îl întâmpină o persoană străină. »Di Dussaux nu mai locuiește aici?« întrebă el cu sfială. »Ești înrudit cu el? Pofteste înlăuntru!« Și străinul îl conduse într'o odaie, unde zăcea pe un pat tatăl seu — mort. »Iartă-mă, iartă-mă!« zise feciorul și alergând în bucătărie luă un oușit și 'și-l infipse în piept.

De ale ministrilor. Despre ministrul postelor și telegrafului din Italia se spun multe povești drăguțe. El are obiceiul să se convingă tot în persoană despre mersul lucrurilor și așa nu e mirare, că 'i-se întâmplă multe șozenii. Despre un funcționar de telegraf aflase, că nici când nu stă la oficiu cât trebuie. Intr'o zi pleacă să se convingă. Bate la ușă. — »Cine e?« — »O depeșă«. În dosul ferestrei nu se mișcă nimic. Ministrul bate din nou. — »Unde arde?« întrebă infuriat telegrafistul și deschide ferestruia. »Ce ai?« — »O depeșă«. Și pentru depeșa asta, pe care nici n'o pot ceti cum se cade, faci atâta gălăgie? Spune-mi cel puțin, cine e subșis?« — »Ministrul Galimberti«, răspuse ministrul foarte liniștit. Se povestește, că de atunci încoace funcționarul vorbește și cu cel din urmă cetățean, ca-și-când ar fi ministru.

Nu-i vorba, visite de acestea n'ar strica nici pe la noi.

Vitejia englezească. Cât de ticăloși sunt Englezii, se vede din scrisoarea unui soldat. Acesta scrie acasă, că în lupta dela Meddelburg, v. z. d. oficerii, că au să fie bătuti de Buri, au dus în fruntea oștirii engleze femei și copii buri. Burii au pușcat odată, dar' în curând au observat mârșovenia englezească și au încetat cu salvele. Englezii au retras fără să mai fie urmăriti de Buri, cari nu puteau să-și omoare femeile și copiii.

Părechea regală italiană în Rusia. Din Roma se da ca sigură știrea, că părechea regală italiană prin Februarie va călători la Varsovia apoi la St.-Petersburg și Moscova, spre cercetarea curții rusești. Din Rusia părechea regală se va întoarce la Berlin. Acestei visite 'i-se atribuie mare importanță politică, regele V. Emanuel vrând în persoană să se convingă despre păreriile țarului și a împăratului german, referitoare la aplanarea definitivă a chestiunii albaneze, macedonene și crețane.

Fondul de 20 bani, întemeiat de Reuniunea sodalilor nostri pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români, a adăugat la activul seu sumele de mai jos, datorite de oaspeții prezenți la masa bogată, dată din privilegiul expoziției de vite, aranjate de Reuniunea rom. de agricultură în comuna Ilimbav. Premitem, că meritul în această privință revine zelosului paroch Ioan Popa, (originar din Ilimbav) din Vidacutul-rom. Au dăruit: Ioan Popa, paroch și presbiterul Iuliana (Vidacut), ambi 1 cor.; Ioan Petrișor, paroch (Alțina) 20 bani; Moise Nicoară, măiestru pantofar (Cincu-mare) 1 cor.; Ioan Mărginean, contabil (Fofeldea) 20 bani; Ioan Paicu, inv. (Agnita) 30 bani; Florian Bologa, paroch (Marpod) 1 cor.; Ioan Popovici, paroch (Săsăuși) 20 bani; d-șoara Victoria Părău (Agnita) 40 bani; Ioan Demian, inv. (Noerich) 20 bani; Iosif Gligor, inv. (Bendorf) 50 bani; George Bănda, ec. (Săsăuș) 40 bani; Alesandru Bărsan, inv. (Marpod) 20 bani; Toma Maniu, propr. (Fofeldea) 20 bani; d-na Agapia Nicoară n. Părău (Cincu-mare) 1 cor.; Zosim Cichindelean, inv. pens. (Alțina) 20 bani; Ambrosiu Marcovici, paroch (Chirpăr) 40 bani; Andreiu Moldovan, econom (Cincu-mare) 20 bani; Simion Șindilă, ec. (Noerich) 20 bani; Nicolae Banciu, econ. și arândator (Marpod) 40 bani; Ioan Alesandru, paroch și soția sa Eugenia n. Părău (Ilimbav) dela ambi 1 cor.; Alesandru Mateiu, pedagog (Ilimbav) 20 bani; Ilarion Morariu, st. c. VII. (Noerich) 20 bani; Ioan Popa, notar (Ilimbav) 60 bani; Lazar Bunea, ec. (Chirpăr) 20 bani; Dionisie Ganea, propr. (Noerich) 20 bani; Ioan Alesandru, primar (Ilimbav) 30 bani; Ioan Popa, ec., N. Popa, stud., Ioan Stanciu, ec., Zosim Toroc, ec., Simion Sopa, ec., Ioan Dragoman, inv., Ioan Stănuțel, ec., Ioan Dumitrescu, ec., toți din Ilimbav și fiecare câte 20 bani; Ioan Băilă, ec. (Ilimbav) 40 bani; Demetriu Comșa, presid. reun. rom. agricole, Emil Verzar, controlorul reun. agr. și Vic. Tordășian, secretarul reun. agr. fiecare câte 20 bani; Dr. Vasile Dan, avocat 1 cor. Suma totală 14 cor. 30 bani.

Sfințire de cruce în Săcădate. Cucernicul proprietar I. Stanciu, casarul comunal și al băncii »Plugarul« din Săcădate, a ridicat pe spesele proprii o cruce cu »Răstignirea«. În 29 Sept. s'a făcut sfințirea acestei cruci, luând parte o mare mulțime de oameni. — Stanciu a depus suma de 200 coroane, a cărei interese să se folosească pentru eventualele reparaturi ale crucii.

Răscolă contra primăriei. În Sânt-Iov (Bihar) s'a răsculat satul contra primăriei comunale. Comuna avea o datorie de 13 000 cor. și ca să o poată plăti mai curând, a făcut un arunc de 228 procente. Oamenii au plătit. În anul al doilea s'a făcut un nou arunc de 120 procente. Și acesta 'l-au plătit. După doi ani află bieții țărani, că din întreaga datorie s'au plătit numai 2000 coroane. Sedria orfanală, dela care a imprumutat comuna cele 13 000 coroane, a provocat-o să plătească restanța de 11 000 sub urmările executării. Când a venit primăria să facă un nou arunc pentru plata unei sume plătite odată de bieții oameni, acestia s'au răsculat. Din partea comitatului s'a pornit cercetare.

Școalele de stat. Ce câștigăm cu școalele de stat, ne spune un Neamț din Bănat. Nemții din Arad-Sf.-Martin s'au învoit, ca în locul școalei lor naționale să se înființeze o școală de stat, nu de alta, dar' ca să nu plătească mai mult pe învățătorii. Și acum să pomenesc, că aruncul pentru școală e cu mult mai mare, decum era mai înainte și ei bucuroși ar vrea să aibă școala lor națională, dar' și-au mâncat coliva.

În comuna Doloave (Bănat) subinspectorul a dispus, că începând din clasa a III-a studiile să se propună în limba maghiară. Se înțelege, că copiii nu vor avea nici un folos din toată treaba.

Din Sârbia. Le-a crescut nasul foarte mult la neamurile reginei din Sârbia. Ea are doi frați, amândoi sublocotenți în armată. Și cum își închipue, că ei pot face ce vreau, s'au apucat să joace biliard într'un restaurant, și fiindu-le cald s'au desbrăcat, rămânând numai în cămașă. Un căpitan, care era față, le-a atras atenția asupra împrejurării, că fac un lucru necuviincios. Nicodim, fratele reginei, a răspuns aruncând o sticlă în pieptul căpitanului. Urmarea a fost, că frații reginei a mâncat o bătae națională sârbească.

Peste tot, în Sârbia merg lucrurile crucii. Regina caută să-și căpătuească neamurile și nu are, biata, noroc cu ele.

Știri din piață Sibiu. Grâu hl. 11—11.80, sęcara 8—8.80, orzul 6.80—7.60, ovėsul 4.80—5.60, cucuruzul 8—8.80, coroane.

Mediaș. Grâu hl. 10—11, sęcara 7.50—8, orzul 7.50—8, ovėsul 5—5.50, cucuruzul 7—7.50.

Din cauza lipsei de spațiu **Posta redacției și administrației se amână pe n-rul viitor.**

Mulțumită.

Subsemnatul mulțumesc din inimă tuturor on. persoane, binevoitoare, prieteni și cunoscuți, cari cu vorba sau în scris au binevoit a se asocia la jalea adâncă, ce am încercat eu și familia mea, din cauza mutării la cele vecine a scumpei mele soții.

Cel Atotputernic scutească-i pe toți de astfel de teribile lovituri.

Sibiu, în 28 Oct. 1901.

Romul Simu.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Casă de vânzare.

În Gurariului, p. u. Orlat, este de vânzare o casă cu grădină mare. De loc e legat și dreptul (scaun) de apă, se pot deci întemeia mori, piuă etc. Cei-ce doresc să o cumpere, să se adreseze la **Șerb Sîmu, nr. căsii 217.**

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit și mai neeseptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Mijloc pentru curățirea dinților. Spălându-și omul cel puțin de 3-ori pe zi gura — dacă se poate și 5—6-ori — cu apă stătută, în care se pune pe jumătate Franzbranntwein de-al lui Brázay, se țin gura și dinții curăți și aceștia sunt feriți de stricare. 52 14—52

Feriți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apoteoă și în celelalte prăvălii.

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căutat să înființeze o fabrică de obiecte de argint, vëndând produsele contra unei rėsplate foarte mici a muncii. Sânt autorisat a aduce aceasta la îndeplinire. Așadar' trimit ori-cui în schimbul numai a fl.660 următoarele obiecte:

- 6 bucăți din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
- 6 bucăți furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
- 6 bucăți linguri de masă, de argint, patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
- 2 bucăți păhăruțe de ouă, de argint, patent american.
- 6 bucăți farfurioare Victoria, englezești.
- 2 bucăți sfeșnice de masă cu mare efect.
- 1 bucată străcurătoare de ciau.
- 1 bucată zăhărniță foarte fină.

42 bucăți împreună pentru numai fl.660.

Toate 42 bucăți de mai sus au costat înainte fl. 40 și sânt de cumpărat acum cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează culoarea argintului peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Si mă oblig a reda banii înapoi ori-cui nu s'ar conveni marfa, astfel ca nimeni să nu pearză ocasiunea de a-și procura această admirabilă garnitură care convine a fi oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,

precum și ori-ce casă cu menagiu mai bun. De vânzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent

Viena, II., Rembrandtstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincie contra ramburs sau trimițând banii înainte.

Praf de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.

Sânt veritabile numai obiectele purtând aci alăturata marcă metal higienică.

Estrageri din serisorii de mulțumire:

Cu prima espediție sânt foarte mulțumit și vă rog a-mi mai trimite încă o garnitură. Kalocsa. Johann Majarosy, protopresbiter. Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă

Otto Bartusk,

căpitan Regal și Imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pachetul și sânt foarte mulțumit, rog trimiteți-mi încă o garnitură de 18 lei Kalosvar.

Escelența sa Baroneasa Bánffy

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpărat în persoană dela d-ta pentru o familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea rog să-mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praf pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu,
medic practic în Lăpușul-ung., Transilvania.

Se pot câștiga:

Un premiu de	600.000 cor.	400.000 cor.	200.000 cor.
2	à 100.000 »	1 à 90.000 »	1 à 80.000 »
1	à 70.000 »	2 à 60.000 »	1 à 40.000 »
5	à 30.000 »	1 à 25.000 »	7 à 20.000 »
3	à 15.000 »	31 à 10.000 »	67 à 5.000 »
	etc. etc.	La olaltă	77 1—3

50.000 câștiguri = 13,160.000 cor.

Cel mai mare câștig eventual

Un milion de coroane.

Cassa de bancă Lukács Vilmos,

cea mai veche și mai recomandabilă colectură principală

Budapesta, V., Fördő-utca nr. 10,

trimite losuri de I-a clasă cu prețurile originale.

Unul întreg O jumătate Un pătrar O optime
à 12 cor. à 6 cor. à 2 cor. à 1 cor. 50 b.

trimițând banii înainte sau pe lângă ramburs.

PUBLICAȚIUNE.

Se face prin aceasta cunoscut, că după ce înaltul **minister reg. ung. de finanțe** a făcut prin organle sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a IX-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare-colectorilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe. [76]1-1

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg. A noua loterie. 100.000 losuri, 50.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea în 21 și 22 Nov. 1901.		CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea în 18 și 19 Dec. 1901.		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea în 14, 15 și 16 Ian. 1902.		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea în 26 Martie până 22 Aprilie 1902.																																														
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	<p style="text-align: center;">Cel mai mare câștig în cas de noroc de noroc coroane 1,000.000 (Un milion)</p> <table border="0"> <tr><td>1 Premiu</td><td>600000</td><td>600000</td></tr> <tr><td>1 Câștig</td><td>400000</td><td>400000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>200000</td><td>200000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>100000</td><td>100000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>60000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>40000</td><td>40000</td></tr> <tr><td>2 à</td><td>30000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>3 à</td><td>20000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>20 à</td><td>10000</td><td>200000</td></tr> <tr><td>50 à</td><td>5000</td><td>250000</td></tr> <tr><td>400 à</td><td>2000</td><td>800000</td></tr> <tr><td>720 à</td><td>1000</td><td>720000</td></tr> <tr><td>1000 à</td><td>500</td><td>500000</td></tr> <tr><td>27800 à</td><td>200</td><td>5560000</td></tr> <tr><td colspan="2">30000 câștig și premiu</td><td>cor. 9550000</td></tr> </table>		1 Premiu	600000	600000	1 Câștig	400000	400000	1 à	200000	200000	1 à	100000	100000	1 à	60000	60000	1 à	40000	40000	2 à	30000	60000	3 à	20000	60000	20 à	10000	200000	50 à	5000	250000	400 à	2000	800000	720 à	1000	720000	1000 à	500	500000	27800 à	200	5560000	30000 câștig și premiu		cor. 9550000
1 Premiu	600000	600000																																																		
1 Câștig	400000	400000																																																		
1 à	200000	200000																																																		
1 à	100000	100000																																																		
1 à	60000	60000																																																		
1 à	40000	40000																																																		
2 à	30000	60000																																																		
3 à	20000	60000																																																		
20 à	10000	200000																																																		
50 à	5000	250000																																																		
400 à	2000	800000																																																		
720 à	1000	720000																																																		
1000 à	500	500000																																																		
27800 à	200	5560000																																																		
30000 câștig și premiu		cor. 9550000																																																		
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000																																															
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000																																															
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000																																															
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000																																															
3 à	2000 6000	3 à	3000 9000	3 à	10000 30000																																															
5 à	1000 5000	5 à	2000 10000	5 à	5000 25000																																															
8 à	500 4000	8 à	1000 8000	8 à	2000 16000																																															
30 à	300 9000	20 à	500 10000	10 à	1000 10000																																															
50 à	100 5000	60 à	300 18000	70 à	500 35000																																															
2900 à	40 116000	3900 à	80 312000	4900 à	130 637000																																															
3000 câșt.	cor. 240000	4000 câșt.	cor. 477000	5000 câșt.	cor. 898000																																															
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea în 12 și 13 Februarie 1902.		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea în 5 și 6 Martie 1902.		<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Câștigul tras la sorți ca cel din urmă dintre aceste 480, va căpăta premiul</p>																																																
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane																																																	
1 à	90000	1 à	100000																																																	
1 à	30000	1 à	30000																																																	
1 à	20000	1 à	20000																																																	
1 à	15000	1 à	15000																																																	
3 à	10000 30000	3 à	10000 30000																																																	
5 à	5000 25000	5 à	5000 25000																																																	
8 à	2000 16000	8 à	2000 16000																																																	
10 à	1000 10000	10 à	1000 10000																																																	
70 à	500 35000	70 à	500 35000																																																	
3900 à	170 663000	3900 à	200 780000																																																	
4000 câșt.	cor. 934000	4000 câșt.	cor. 1061000																																																	

Pentru tragerea cl. I. care se va întâmpla publice în **21 și 22 Noemvrie** anul curent în prezența autorității de controlă reg. ung. și a unui notar regesc în sala de tragere (IV., Eskü-tér, intrarea Duna-utcza), se pot căpăta losuri la toate colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 3 Noemvrie 1901.

Diracțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.

Lónyay.

Hazay.

Fabrică de casse.

Subscrisu! imi iau voie a face atent p. t. pu- blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi ca atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumina Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăclă-mare Nr. 8.